

VASÁRNAP

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST, V., BÁTHORY-UTCA 24. SZÁM.

(„Faluk” Magyar Gazda és Földműves Szövetség.)

Telefon: 11—55—62.

Postatakarékpénztári csekszámla száma: 25.153.

Előfizetési díjak a m. kir. földművelésügyi miniszter által időnként kiadott „Rádiós gazdasági előadások” című füzetekkel együtt: egész évre 4, félévre 2, negyedévre 1 P.

Intézményeknek és jogi személyeknek egy évre 20 P.

Budapest, 1939.

XX. évfolyam, 52. szám.

December hó 24.

KARÁCSONY ÉS ÁGYUDÖRGÉS

Irtó: **MAYER JÁNOS v. földművelésügyi miniszter**

Viharok zognak felettünk... Nagyhatalmak villámai cikáznak, ágyudörgéstől reszket a levegő, mert harcban áll a világ. Bugnak a repülőgépek, robbannak az aknák, hajók törnek derékba és süllyednek el, ember és vagyon egyre pusztul.

Husz év minden keserve után azt hittük, hogy háboru többet soha sem lesz. Így fogadtuk meg mi, akik sok karácsonyt értünk meg a lövészárkok sáros utvesztőjében, gránátosóben.

Népóriások, századok, világok loholnak véresen körülöttünk, mert a lelki földrengésben az ember elvesztette a karácsonyi irányítást, a betlehemi isteni, áldó szeretetet. Pedig enélkül sohasem lesz igazi karácsony, igazi krisztusvárás, mert amíg nemzetek és milliók fenevadként tépik egymást, addig nem ülhetnek el a viharok.

A baj oka abban a lelki válságban van, amely magával ragadta az egész világot. Az emberiség elvesztette Istenben való hitét, éppen azért a szeretet, a béke, a békés munka csendes idejét az erőszak vette át. Aki erősebb, az marja a másikat. A jelszó: földreperni egymást, guzsba, bilincsbe kötni milliós nemzeteket, akiknek pedig épp oly joguk van az élethez, mint a nagyoknak.

Az idén — mint kétezer évben mindannyiszor — ismét eljön Jézus a betlehemi Kisded képeiben. Földreszáll, mert igen nagy szükség van rá. Karácsony éjszakáján talán egy pillanatra csend lesz, elhallgatnak az ágyúk és a fegyverek. A harci zajt karácsonyi ének szárnyalja túl és az ellenfelek újra egyszerű hívő emberek lesznek. De csak talán. Mert hisz ma két táborra szakadt a világ. Isten körül forog a harc, a krisztusi jászol fölött vivják nagy csatáikat az Isten védők és Isten támadók. Népek, nemzetek sorakoznak fel. A hívők és hitetlenek egymás ellen, mert az utóbbiak tüzbe, vérbe, lángba, pusztulásba, siralomba akarják dönteni Európát, sőt az egész világot.

Mi, magyar földművesek, bátran kimondjuk, hogy az Isten, a hazát és a családát védők táborában vagyunk, de már nem egyedül, mert magányos fa a pusztában, mint velünk van az Isten! De velünk van hűségese déli ba-

rátunk: Mussolini is, ahogy Ciano gróf legutóbbi beszédében az egész világ előtt újra megerősítette.

Amikor e sorok odaérnek hozzátok, Karácsony küszöbén leszünk. Künn a behavazott falvainkban szent lelkülettel várjuk Jézust, hogy újra közeinkbe jöjjön, mint régen az apostolok közé.

Mert vihar van, szörnyű világ-rengés. Össze kell tehát bujnunk úgy, ahogy a nyár összefut a zápor idején. Fogjuk meg egymás testvéri kezét. Azután szálljunk magunkba, mert nagy baj, hogy a hibát mindig másban keressük és sohasem magunkban látjuk meg.

Sok millió magyar kéz, ha összefog, akkor erősek leszünk. Ebben a lelki összeforrásban és kézfogásban nincs szegény és gazdag, nincs előkelő és zsellér, csak egy van... magyar.

Pártoskodást ne vigyünk a nemzet oltárára és széthúzás ne bontsa sorainkat ma, amikor óriási népek is ledőlnek, ha szétválnak, míg az összefogás — mint finn testvéreinknél látjuk — csodákat művel. Erősek, fegyvelmetek legyünk, mert a gyenge nép s romlott értelmiség mellett elvész a haza.

Milyen hamar megváltozna a

világ képe, ha a gyűlölet helyét a szeretet, az irigységét a segítség, a rosszat akarást pedig a jótét váltaná fel. Egy nagy költő mondta, hogy „ha a világon minden egyes ember csak egy virágos fát ültetne, az egész föld egy nagy virágoskert lenne.” Nagy apostolunk, Próhászka Ottokár ezt így alkalmazta: „Ha minden ember életében csak egy szenvedőt megsegítene, a világon többé nem volna baj és nyomorúság, hanem Krisztus igazi országa.”

Ilyen lélekkel ünnepeljük Karácsonyt. Amikor megkondul az esti harangszó, azt szeretnők, ha legszegényebb földműves-testvérünk kunyhójába is betérne az isteni szeretet segítő keze, jó emberek képeiben. Mert most erőt adó és segítő Krisztusra van szükség!

A nép érdeke megalapozott földbirtokpolitikát kíván!

**Aggasztó mérvet ölt az életképes kisbirtokok elaprózódása
Sürgősen gátat kell vetni ennek a veszedelemnek**

Schandl Károly dr. felsőházi beszéde

Schandl Károly dr. felsőházi tag, az OKH alelnök-vezérigazgatója, december hó 14-én nagy beszédében fejtegette ki álláspontját a *kisbirtokbirtok alakításáról* szóló törvényjavaslat felsőházi vitája során. Az a kivételes hely, amelyet Schandl Károly elfoglalt a magyar közéletben és különösen a falusi népért valóban eredménytelően dolgozóknak vonalában, egészen természetesen teszi, hogy véleményére, szempontjaira és állásfoglalására felfigyeljen az ország. Másrészt pedig az a higgadság, a valóságának mindenkor gondos lemerése és a népszerűség-hajhásztól való irtóztatás — mind a három Schandl Károly egyéniségének legjellemzőbb vonása — biztosítja őt arról, hogy a lelkiismeret, meggyőződés és igazság pilléreire nyugodt véleményét az ország józan ítéletű gazda- és földművesközönsége magáénak is vallja. Mind-ezeknél fogva olvasóinknak tesszünk szolgálatot most, amikor Schandl Károly beszédének főbb részleteit és irányelveit közreadjuk.

A beszéd részletei itt következnek:

— A föld az ország drága kincse, amely nélkül szabad hazáról beszélni sem lehet. De a földnél is van drágább kincse az országnak s ez a család, amelynek

jóléte vagy pusztulása a nemzet életét vagy halálát jelenti. A helyes birtokpolitikában is a család áll a kérdés középpontjában s a nemzeti és szociális megoldás csak az lehet,

hogyan ad a földbirtok több családnak több és jobb kenyert.

— A nemzeti szemponton kívül, amely irányadó minden ország birtokpolitikájában, valóban csak ennek a gazdasági, vagy — ha úgy tetszik — szociális szempontnak volna szabad érvényesülni, mert a föld adja a mindennapi kenyeret s amint nem közömbös, hogy kinek kezén van a magyar föld, nem közömbös az sem, *lesz-e mindig s lesz-e több kenyér a kisemberek millióinak, akiknek sorát, jövőjét dönti el elsősorban a birtokpolitika.*

— A forradalmak azért ártottak mindig az országnak, mert avatatlan kézzel nyultak a földhöz, azt csalétkül használták fel a tömegek elbődítésére s mikor hatalomra jutottak, mint Buza Barna és Kun Béla forradalmi,

tökökkel és gerstivel akarták kielégíteni az éhező tömeget.

— Az 1920. évi földbirtok-reformnak épp az volt a célja, hogy a forradalmi hangulatot levegőse és a földreform kérdését hosszú időre nyugodpontra hozza. *Egymillió hold földterületet* jutott akkor az ország a kisemberek kezére:

olyan földmozgósítás volt ez, amely a 48-as jobbágyfelszabadítás óta nem volt.

Sok jogos, talán még több igazságtalan kritika érte ezt a reformot, de egy bizonyos: átalakította az ország birtokmegoszlását és nagybirtokos országból inkább kisbirtokos ország lettünk.

— A földreformtörvény óta három törvényt hozott az országgyűlés, mely a földkérdéssel foglalkozott, bár nem törvény és nem föld hiányzott ahhoz, hogy nagyobbarányu birtokpolitikát folytasson a kormány, hanem a pénz, mely nélkül egészséges birtokpolitikát végezni nem lehet, legfeljebb technikai földosztást.

A merő földosztás világszerte megbukott!

— A merő földosztás politikája azonban ma már világszerte megbukott. Helyét átvette mindenütt a gazdaságilag megalapozott birtokpolitika, amely nem eszikenti, hanem fokozza a mezőgazdasági termelést. Hát nem antizocialis az a birtokpolitika, amely 300 és 500 holdon felül minden közép- és nagybirtokot fel akar osztani s ha ennek folytán kétszázézer földműves-családnak se föld se munka nem jut, könnyedén azt feleli, ezéről pedig gondoskodik az állam. Aki a kisemberek iránt egy csepp szociális érzéssel rendelkezik, az nem tér egyszerűen napirendre eme kérdés felett azzal, hogy a föld és munka nélkül maradók majd a fejlődő nagyiparban elhelyezkednek. Vajjon a középnyugati gazdaságpolitikai törekvések láttára olyan biztosra lehet venni a magyar gyárpar továbbfejlesztését?!

— Nagyon helyesem, hogy a kormány nem ült fel a licitálásnak, hogy ki ígér többet, de még szívesebben láttam volna, hogyha nem kötötte volna meg a kezét évi kontingenssel, hanem arra a bizalomra támaszkodva, mely Telesi Pál gróf miniszterelnök kormányát körülveszi az egész országban, szabad kezét biztosított volna magának a kiszagaságok szervezésének tempójában.

Kisbirtok-rendszert akarunk mi is, akik nem politikából, hanem hivatásszerűen foglalkozunk kezdetől fogva a földdel és a faluval.

De kisbirtok-rendszert kétféle van. Egyik az, amelyben csupa kisbirtok van és amelyet egyes balkáni államokban látunk, ahol szomorúan sülyed a mezőgazdasági színvonal és ezzel a föld népének életnivója is. De kisbirtok-rendszer az is — és ez a mi elképzelésünk — ahol a kisbirtokok között s épp a kisbirtokok érdekében ép-ségben maradnak a középbirtokok s maradnak jól gazdálkodó nagybirtokok is, amelyekre a tenyész-állattévesztés, a vetőmagtermelés és kísérletezések végett az egész ország mezőgazdaságának szüksége van.

— Középbirtok nélkül nincs virágzó mezőgazdaság; már pedig az új Európában a megnagyobbodó Magyarországra a mezőgazdálkodás és állattenyésztés terén vezető szerep vár. Középbirtok nélkül nincs középosztály, amely viszont legbiztosabb hordozója a nemzeti kultúrának. Hogy jobbról és balról a külföldön eltűnően van, vagy eltűnt a középosztály és elproletárosodik a társadalom, nem megnyugtató jelenség, sőt arra int bennünket, hogy maradjunk az egyedül helyes társadalmi és gazdaságpolitika útján, mely nem lerántani akarja azokat, akik fent vannak, hanem fel-emelni azokat, akik lent vannak.

— De épp a divatos külföldre nem hivatkozhatnak azok, akik a középbirtok-felosztást is kezdéményezték, amelyhez pedig eddig áll-taljánosságban egyetlen egy törvénypárt sem nyult hozzá.

Ugyanis sem a német nemzeti szocialista kormány, sem az olasz fascista rendszer nem ismeri a merő földosztás politikáját.

— Mi valóban sokat köszönhetünk Mussolininak. Vegyük tehát át birtokpolitikájának azt az alap-érvét is, hogy azt a birtokot, amely a maga erejében több kényeret ad több családnak, nem verjük szét; hanem odavisszük az új telepeseket, ahol rossz kezekben van a föld. Másszóval mielőtt át kell térni szerves, pénzügyileg is átátmasztott olyan birtokpolitikára, mely nemcsak életerős új kisbirtokokot létesít, hanem a nagyobb birtokok belterjesztését is lehetővé teszi.

Száz szövetkezeti föld-bérlet!

— A nemzeti birtokpolitika országépítő fajtájának szerves része a hazánkban immár harmincéves földbérlet-szövetkezeti mozgalom, amely egyedül biztos előiskolája a helyes telepítő tevékenységnek. A földbérlet-szövetkezeti alakulatoknak, amelyek révén a gazdasági cseledek, aratók és kiszagdák nagybérlőkké válhatnak, történelmi patinát biztosít az a tény, hogy az első földbérlet-szövetkezet megalakulása a magyar agráreszme apostolának, Károlyi Sándor grófnak a nevéhez fűződik. A nagyváradi káptalan mezőváni birtokán Meskó Pál, a Magyar Gazdaszövetség lángelkei főtökára, szervezte az első földbérlet-szövetkezetet, amelynek nyomán az Országos Központi Hitelszövetkezet vezette sikerrel és alakította ki az életképes szövetkezeti bérléteket községi hitelszövetkezetei útján. A központ évtizedes gyakor-korlata alapján a községi hitelszövetkezet, mint egyetlen jogi személy veszi át a bérletet és szavatol érte egész tőkével s alakítja meg a legrátermettebb szövetkezeti tagokból a bérlőcsoportot. Az egyetemleges felelő-ség, a szabályokban biztosított fe-gyvellem, a szövetkezeti igazgatóság vezetése s a központi felügyelet magyarázza meg azt a sikert, melyet a mozgalom eddig elért és amelynek egyik leglényegesebb mozzanata az, hogy

a mozgalom eddig legalább százezer családot segített birtokszerezéshez minden forradalmi nyom nélkül.

Ebben az évben új lendületet vett a mozgalom a magyar földbirtokos osztály megértése folytán úgy, hogy rövidesen megalakíthatjuk a századik szövetkezeti földbérletet. Ez a száz szövetkezeti földbérlet az államnak egyetlen filléréje sem került, mert teljesen a szövetkezeti önségélyre épült. Nem is kérnek a falusi hitelszövetkeze-tek mást a földmivelésügyi minisztertől, csak azt, hogy közre-dekült tevékenységüket haggja ki-próbált kezeikben. Nem lenne szerencsés egy jól bevált utat bizony-talan kísérletezéssel felváltani, annál kevésbé, mert a hitelszövet-kezeti földbérletnél a kisbérlő, aki a maga parcelláján egyéni

gazdálkodást folytat, de módja van a szövetkezeti beszerzésben és értékesítésben is résztvenni, gazdálkodásához hitelt is kap. Uj szövetkezeti központ új szövetke-zetekkel hatalmas állami tőkéet igényelne, ami a hitelkérdést még mindig nem oldaná meg. Csak tolmácsa vagyok tehát az egész országot behálózó ezernegyszáz hitelszövetkezetnek, hogy

a kisbérlési és általában a birtokpolitikai akcióban a földmivelésügyi miniszter ur épp az ügy sikere érdekében messzemenően vegye igénybe munkájukat.

Építkezési kölcsönt és téli gazdasági iskolákat a falvaknak!

— A törvényjavaslattal kapcsolatosan külön kell felhívnom a figyelmet — folytatta Schandl Károly dr. — az egyházi és különösen a tanítói birtokolásra. Nem arról van szó, hogy az egyházi birtokok nem akarják ki-venni részüket kisbérlétek, helye-szeben földbérlet-szövetkezetek útján a nemzeti birtokpolitikából, csupán azt szorgalmazzuk, hogy ne csorbítsuk a keresztény egyhá-zaknak és azoknak a tanítórén-deknek célvagyonát, amelyek az országnak éppen kulturát adtak és adnak eme célvagyonokra tá-maszkodva. Ezek a kulturális bir-tokok most már hátrányos elbá-násban részesülnek az egyéni bir-tokokkal szemben, amelyek a család-vedelmi kedvezményeket igény-be vehetik. A birtokpolitikai célt egyáltalán nem érintené az, ha a kormány vállalná, hogy tulajdonul átengedés esetén azonnal kész-pénzben téríti meg a vételárat ezelőnl a birtokoknál, miáltal módjukban lenne a szóbanforgó értéket nyomban más értékűllő vagyonba fektetni: erdőt, bérhá-zat vagy más vagyon tárgyat vásárolni. Ugyis az állam lesz vény-telen a másik zsehből pótolni azt az esetleges hiányt, amit a tanító-rendek a vagyoncsorbulás folytán szenvednek kulturális kiadásaiuk terén.

— Lényegesen javult a törvény-javaslat azzal, hogy a falusi kis-emberek családi tűzhelyszerzését lehetővé teszi. A szélsőséges agi-táció szállásosimálója a színeket játszó bolsevikki felfogásnak, amely alattomban nagy erőfeszíté-eket tesz megint az országban. A kormánynak komoly erélyt kell tanusítani a mindkét oldalról jövő felforgató törekvések ellen, melyet a könnyelmű igéret-özön politikája felidézett. A feltétlenül szükséges erélyt a legbiztosabban egészíti ki az a szociális realpoli-tika, amely a kis családi házak juttatásában nyilatkozik meg. De a házhely maga nem elegendő, arra építeni is kell. Melegen üd-vözlöm tehát a földmivelésügyi miniszter urat, hogy a felsőház kérésére felvette a javaslatba azt a rendelkezést, hogy

egy éven belül törvényjavaslatot hoz a parlament elé a házhelyes kisemberek részére juttatandó kedvezményes építkezési kölcsönökről.

— Harmadik javaslatnak méltó-tásigé hozni a téli gazdasági iskolarendszer kiépítéséről szóló rendelkezéseket, amely javaslat nélkül nem fog sikerülni a birtok-politikai törvény végrehajtása sem. A föld csak anyagi és kultu-

rális felszereléssel jelent értéket. Nem akarok arra a szomorú tü-netre rámutatni, hogy egyes me-zőgazdasági kamarák jelentése szerint máris visszaesőben van népi gazdálkodásunk, inkább arra hivatkozom, hogy falusi népiünk megilleti az a juss, hogy művel-tésre és különösen gazdasági mű-veltségre tehessen szert. Nem győ-zöm eléggé hangsúlyozni, hogy ennek a szakműveltségnek foko-zatos terjesztésére

elsősorban a téli gazdasági is-kola van hivatva, amely már évekkal előbb bevált s mely-nek a kiépítését tizenöt évvel ezelőtt erős tempóban kezdtük el.

A párhetes tanfolyamok többet érnek a semminél, de semmi-esetre sem pótolják a téli gazda-sági iskolákat, amelyeknek min-den járásban rövidesen fel kell épülniök, hogy gazdasági kultur-források legyenek a járás közsé-geinek.

Meg kell akadályozni a kisbirtokok elporlását!

— Végül reá kell mutatnom arra, hogy mindig vissza és vis-zszáter az a kérdés a birtokpoliti-kai vitában, vajjon ez lesz-e az utolsó földbirtokpolitikai törvény? Telesi miniszterelnök szerint ez nem az utolsó törvényjavaslat, amely a földkérdéssel foglalkozik, Mégis szükség van bizonyos nyu-godt időközre, hogy a mezőgazda-sági termelés fejlődése lépést tartson a népszaporodással. Nálunk azonban sokkal hamarabb, semmint gondolnók,

ujból foglalkoztatni fogja a kormányt és a törvényhozást a föld kérdése, de nem a nagy-birtok felosztása, hanem a kisbirtok elporlásának egyre jobban fenyegető veszedelme.

A kisbirtokok szétदारabolása olyan rohamosan történik, hogy az nemcsak mezőgazdasági, de társadalmi viszonyainkra is vég-zetes veszedelmet jelent. A Sta-tisztikai Hivatal összehállítása szer-int a csonkaország területén az 1927-től 1937-ig terjedő tíz év alatt összesen két és félmillió kat, holdat daraboltak szét, még pedig 645.000 daraból 1,942.000 da-yabra s átlagban 3,9 kat. holdról olyan darabolva, amelyek átlag-ban csak 1,3 holdat tettek ki. Fal-vainkban tehát egyre fogy a tíz holdon felüli önálló kiszagdák száma s a törpebirtokok az egy-holdasok tömegébe esnek vissza. Ezen a végzetes folyamaton a ta-gosítások gyorsítása egy nagyban nem segít. Az orvoslásnak több eszköze lesz. De egy bizonyos, a legközelebbi földprobléma, amely-lyel foglalkozni kell: a kisbirtok megemlése lesz.

Schandl Károly nagyszabású beszé-dét hosszas tetszésnyilvánítással köz-szönte meg a felsőház. (m. e.)

Tökéletes légóitalom

csak a megfelelően előkészített s a m. kir. Országos Légóitalmi Parancsnokság által előadott szab. Koranyi Márton-féle

légóitalmi lámpákmal

érhető el.

Ismeretéről kéri a: Légóitalmi lámpákat gyártó szövetkezet, Bpest, I. ker., Krisztina-krt 151.

**GAZDAÉRDEKEKET SZOLGÁL, HA BIZTOSÍTÁSAIT A
Gazdák Biztosító Szövetkezeté-nél
adja fel. Gazdák alapították, gazdák vezetik! Kartelen kívül!
TŰZ, JÉG, ÁLLAT-, ÉLET STB. BIZTOSÍTÁS.**

POLITIKA

**JANUÁR 16-IG NEM TART
ÜLÉST A HÁZ**

A képviselőház december 14-iki ülésén folytatta a **törvényhatósági választások elhalasztásáról** szóló törvényjavaslat tárgyalását. Vitéz Kerestesz-Fischer Ferenc belügyminiszter vitázó beszédében kifejtette, hogy a visszacsatolt Felvidéken nem lehetett elkészíteni a választásokat és az egészségügyi érdekében vált szükségessé országsszerte későbbi időpontban megtartani a választásokat. A miniszter beszéde után a képviselőház a törvényjavaslatot elfogadta.

Somogyi Ferenc előadó ismertette ezután a **gümőkór és nemibetegségek elleni védekezésről, valamint a közegészségügyi törvények egyes rendelkezéseinek módosításáról** szóló törvényjavaslatot. A vita résztvevői elismeréssel állapították meg a törvényjavaslat nagy fontosságát és hangsúlyozták, hogy az egészségvédelem honvédelmi és nemzetvédelmi feladat.

Korláth Endre felvidéki képviselő félreértett szavainak helyreigazítása címén szólalt fel és megállapította, hogy a Felvidéken a cseh uralom idején egyedül a Magyar Párt fejtett ki nemzeti tevékenységet; Plósz István pedig személyes megtámadás címén szólalva fel kifejtette, hogy az Országos Mezőgazdasági Kamara közgyűlésén elnökölve minden tekintetben ragaszkodott a törvény előírásához.

A december 15-iki ülésen a képviselőház a felsőháztól módosításokkal visszaérkezett földbirtokpolitikai törvényjavaslatot jelentéstétellel véget a Házigyűlés bizottságának adta át; ezután egyhangulag hozzájárult a kivételes hatalomnak 1940 május 2-ig terjedő meghosszabbításához, majd folytatták az egészségügyi törvényjavaslat tárgyalását. A hozzászólásokra válaszul, vitázó beszédében Kerestesz-Fischer Ferenc belügyminiszter kifejtette, hogy a javaslat szerves része a kormány szociálpolitikai programjának. A törvényjavaslat rendelkezéseinek végrehajtása évi kétfélmillió pengő igényel. Hangsúlyozta végül, hogy a törvényjavaslat végrehajtása után **semmi szegényfalvunk nem lesz a legcivilizáltabb államokkal való összehasonlítás esetén sem.** A belügyminiszter felszólalása után a Ház általánosságban elfogadta a törvényjavaslatot.

A Ház ezután kimondotta, hogy legközelebbi ülését január 16-án tartja.

FELSŐHÁZ

A felsőház december 14-iki ülésén folytatták a földbirtokpolitikai törvényjavaslat vitáját. A vita során felszólalt többek között **Albrecht** kir. herceg is és kifejtette, hogy a javaslatot kevesen sokallják és sokan keveslik, holott a javaslat kénytelen és elhamasztartás teherbíró képességét figyelembe venni. Helyesli hogy a kormány előtérbe helyezze a bérleti rendszert. Végül azt hangoztatta, hogy a földbirtokosztálynak a földszerteleten alapuló fájdalmit leköszerve, áldozatot kell hoznia. A miniszterelnök és a földmívelésügyi miniszter érdemeit méltatta, a javaslatot elfogadta.

Schamdl Károly dr. nagy beszédét lapunk más helyén közöljük. Utána **Baskay** Gyula, majd a törpebirtokok képviselőiben **Mészáros** István szólalt fel és azt hangoztatta, hogy a birtokosság termelése éppen olyan

eredményes, mint a nagybirtoké.

Több felszólalás után **Telesi** Mihály gróf földmívelésügyi miniszter vitázó beszédében rámutatott azokra a szempontokra, amelyek a földbirtokpolitikai reformokat indokolták teszik. Mivel a megoldásnál pénzügyi szempontokat is figyelembe kell venni, ezért a javaslat az állam pénzügyi helyzetének javulásáig átmenetel képvisel. Hangsúlyozta, hogy *ingyen föld nincs és mindenkinek nem juthat föld. A szociális elégedetlenség levezetésére a házhelyekció és a munkaadalmak teremtele szolgál.* A kormány minél több birtok létesítésére törekszik, de az ősi magyar középirtok védelmét is szolgálja. Gondoskodni fog a kormány az állászat veszto cselekedés jogos igényeinek védelméről is. Végül rámutatott arra, hogy a törvényjavaslat teljes végrehajtása esetén **másfélmillió földet lehet a kisemberek kezére juttatni.** Így válik majd erősebbé, egységesebbé, viharállóbbá a magyarság.

A miniszter nagy tetszéssel fogadott beszéde után a felsőház általánosságban, majd részleteiben is elfogadta a törvényjavaslatot.

Reményi-Schneller Lajos pénzügyminiszter záróbeszédét után, a felsőház, december 16-iki ülésén, részleteiben is elfogadta a felhatalmazási törvényjavaslatot. A pénzügyminiszter beszédében hangsúlyozta, hogy a kormányt deficités költségvetésének beterjesztésére három szempont készítette: gondoskodás a hadsereg és a visszacsatolt területek szükségleteiről, valamint a szociális feladatok megoldásáról.

A december 18-án tartott ülésen vita nélkül elfogadta a **kivételes hatalomnak négy hónapig való meghosszabbítására** vonatkozó miniszterelnöki előterjesztést, majd a **kárpátaljai és felvidéki választásról** szóló javaslatot tárgyalta. Vitéz **Kerestesz-Fischer** Ferenc belügyminiszter beszéde után a felsőház elfogadta a törvényjavaslatot, majd vita nélkül elfogadta a **törvényhatósági bizottsági jogról** szóló törvényjavaslatot, végül úgy határozta, hogy a felsőház legközelebbi ülését a karácsonyi ünnepek után tartja.

A világhelyzet

az európai háború 16-ik hetében

A háború negyedik hónapjának vége felé az európai helyzet egyre bonyolultabbá válik, főként pedig kiismerhetetlenebbé válik. A harcterek eseményeiről az egymásnak ellentmondó hadijelentésekből tiszta képet nem nyerhetünk. A nagyszabású légi harcban, amely **Helgolándnál**, a Németőből felett folyt le, közel száz repülőgép részvételével,

az angolok is, a nemetek is magukénak mondják a győzelmet.

A finn-orosz háború egyre drámaibb fordulatot vesz. Az orosz tulerő napról-napra fokozódik, s vele szemben a finnek csak elszántásguik, nagy harcikészségüket és ügyességüket fokozhatják. Hiába semmitenek meg azonban egész szovjet-hadostályokat, a szovjet vezetősége minden áldozat árán sikert akar felmutatni,

s a finn csapatok — bár lessan — mégis visszavonulni kénytelenek.

A szovjet csapatok már megvetették lábukat Finnország északi részén, s dél felé fordulnak. Az előnyomás

BOMLIK A NYILASKERESZTES PÁRT

A nyilaskeresztes pártot legutóbb ért sorozatos vereségek meggyorsították azt a bomlási folyamatot, amelynek jelei már régebben megmutatkoztak. Ismételt sorozatos tárgyalások folytak a pártvezetőség tagjai között, hogy a bomlás nyilvánosságárajutását elodázzák, elhárítani azonban a dolgot sehogy sem sikerült. A legutóbbi napokban gyors egymásutánban jelentették be a pártból való kilépésüket **Halmay** János, ifj. **Zimmer** Ferenc, **Rätz** Kálmán és **Nyírei** Andor országgyűlési képviselői és a párt több nem képviselő tagja. Hír szerint ezeket a kilépéseket továbbiak fogják követni.

DECEMBER 30-ÁN VÁLASZT FEJÉRMEGYE

A közigazgatási bíróság tudalóvően érvénytelenítette a fejérme gyei és székesfehérvári lajstromos választást. A fejérme gyei lajstromos kerületben a választás december 30-án lesz; a MÉP első helyen **Hunyady** Ferenc grófot, második helyen **Börös** Istvánt, harmadikon **Bartók** Géza unitárius lelkészt, negyedikén pedig vitéz **Kiss** József sárszentmihályi bíró jelölté.

A KÖZTISZTVISELŐK FIZETÉSENDEZÉSE

A **Budapesti Közlöny** december 22-iki száma közölte a kormányrendeletét, amely a köztisztviselői fizetések leszállítása ügyében kiadott második és harmadik rendelet hatályon kívül helyezte. Ez a két rendelet a tisztviselői fizetéseket 2—10 százalékkal szállította le. A tisztviselők a magasabb fizetést 1940 január elsejétől fogják megkapni.

APRÓ HIREK

Hóman Bálint kultuszminiszter december 18-án este résztvett **Székesfehérváron** a MÉP népgyűlésén. A miniszter hangsúlyozta, hogy most nagy összefogásra, a nemzeti erőket egyesítésére van szükség. *Ezt ma a legjobban Telesi Pál gróf vezetése mellett valósíthatja meg a kormány.*

Ingyen árajegyzéket és felvilágosítást küld a legkönyebben megtanulható hangszerről

MARNITZ

tangóharmonika szaküzlet

Budapest, VIII., József-körút 37-39 sz.

gyar-szovjet határ felé. Az egyik tekintélyes párisi lap írja, hogy Magyarország kárpáti határa egyben az ezeréves keresztény civilizáció határa is.

Arra pedig, amikor a vezető olasz lap azt hangoztatta, hogy a békét csak a békeszerződés gyors és meérés revíziójával lehet megmenteni, a német sajtóban azt felelik, hogy ez idő szerint **semmi kilátás a Budapest és Bukarest közötti ellentéték elintézésére.**

Hogy a bekövetkező események melyik felfogást igazolják, a közeljövő fogja eldönteni.

Fontos honvédelmi rendelet jelent meg!

A kormányrendelet adott ki a honvédelmi kötelezettséget vagy közérdeki munkaszolgálatot teljesítő személyeknek, valamint hátramaradtainak gondozásáról. A rendelet értelmében a leventekötelezettséget, valamint a nemhivatásos állományban bármily tényleges katona szolgálattal, ugyancsak közérdeki munkaszolgálatot teljesítő, továbbá honvédelmi munkára, vagy közérdeki légvédelmi szolgálatra igénybevetett, vagy önkéntes jelentkezés alapján alkalmazott személyeknek, valamint eltartásra szoruló hátramaradtainak a törvény alapján teljesített szolgálattól (**munkából**) kifolyólag szünetelt sőrülés, sebesülés, más egészségrontás, illetőleg halál esetén a rendelkezett szabályozott gondozásra van igényük.

A rendelet hatálya alá tartozó személyek gondozása tekintetében bizonyos eltérésekkel, illetőleg kiegrészítésekkel a hadirokkantak és hadigondozottak ellátásáról szóló 1933. évi VII. törvénynek rendelkezéseit kell megfellelen alkalmazni.

A részletes rendelet a **Budapesti Közlöny** december 16-iki számában jelent meg.

Őngyilkos lett az Admiral Graf Spee kapitánya

Hans Langsdorff sorhajókapitány, az **Admiral Graf Spee** páncéloshajó parancsnoka, nem akarta túlnéni hajója pusztulását. Régi hagyományokat követve és a tisztikar nevelésének szellemében, amelynek csaknem három évtizeden át tagja volt, jutott erre az elhatározásra. Miután a rábizott legénység biztonságba helyezte, megoldottnak látta a reábizott feladatot és őngyilkosságot követett el.

Az argentini kormány egyébként rendeletet adott ki az **Admiral Graf Spee** legénységének és tisztjeinek internálásáról. A legénységet az ország belsejében helyezik el, míg a tisztek becsületző kötelezettsége mellett **Buenos Airesben** maradnak.

Olcsóbb, jobb, biztosabb lószerszám, ápoló, mint az

„ÜSTÖKÖS“

Sárkány Vegyitermek vállalat
Budapest, VII., Damjanich-utca 28/a.

nincsen. Minden gazda szereti, mert puhítja, festi, vízhatlantja a bőrt.

Magyar gyártmány! — Mindenhol kapható! Gyártja:

Csak zárt palackban vásárolható!

Hogy mennyire átalakulhatnak a nemzetek felfogásai az események kényszerítő ereje folytán, elég, ha arra utalunk, hogy francia vezető körök tekintenek figyelemmel a ma

Sokáig garázdálkodhattak

hiszékeny és fogékony lelkek rovására a különböző tévtanokat hirdető szekták, míg most végre a belügyminiszter egy rendeletével végét vetette a lélekűfárok üzletemeinek. Sajnálatosan módon évekbetelt, amíg az illetékes tényszerű felügyeltek a falvak népének lelkeivel üzött hazárdjátékra és megszüntették az eddigi helyzetet; azt, hogy egy-egy falu, tanya élelmes, de dologkerülő senkiházi bibliamagyarazónak felcspva, félrevezesse az egyszerűbbeket és — munka nélkül megéljen, eltartatva magát az egytűűekkel és hisztényekkel. A belügyminiszternek a szektákat felszólalt rendelkezősét a legnagyobb örömmel és hállával fogadjuk és fogadjja a magyarságnak minden egészségesen gondolkodó tagja . . .

Magyvenegy hónap,

tehát alig három és fél esztendő elást 114.235 holdny területet jutott a kisemberek kezére a földmivvelésügyi minisztérium telepítési osztálya, vitez Vass Elek miniszteri osztályfőnök irányítása mellett. Nagy körültekintést, a föld népek igaz szeretetét igényelő eredményes munka volt az, amelynek mecsak a letelepítettek hálája és köszönete a következménye, hanem — egy durva és alaptalan támadás is: azzal vádolták meg a telepítési ügyek kiváló irányítóját, hogy 500 holdas bérletet szerzett magának. A durva és alaptalan vád nyilvánosságra jutása után alig percekkel összeomlott ugyan, szomorú és elkeseredett azonban, hogy a lolküismeretes és becsületesen elvégzett munka nyomában ott settenkedik az irigység és rosszindulat is, ha az eredményeket eltagadni nem képes, gyanúsításokkal, rágalommal iparkodik megingatni a legkiválóbbakba vetett hitet és bizalmat is . . .

Az Admiral Graf Spee példája

Győzött a lélek az emberfeletti — helyesebben: embertelen — harcban, amely a modern háborút jellemzi és amelyben hatalmas acélszörnyek kerülnek szembe egymással szárazon, vizen és a levegőben. Ezeknek a szörnyeknek a mozgását, embertörő tevékenységét a beléjük bujtattott és a hatalmas gépezetek agyvelőjét helyettesítő emberek irányítják és ez a magyarázata annak, hogyan lehetséges, hogy sokszor a legnagyobb gép is hátrányba kerül egy nálánál sokkal kisebb szemben. Az új háboruból számtalan példát látunk erre: az óriási szovjet-tanok borzalmas rohama megtörik a finn hősiességén, a tengerek eddig elvitathatatlán urának, Angliának leghatalmasabb tengeri egységei is csak besorozhatták egy semleges kikötőbe a németeknek egy „szébcirkálóját, amelynek irányítói — tisztikara és legénysége — éppen csak lélekzetet vettek, hogy azután férfias lélekkel, nyitott szemmel adják át vezgétnek. Az Admiral Graf Spee nevű német hadihajót, miután egész sereg ellenséges hajót tett tönkre, parancsnoka, Hitler vezér utasítására, elstüllyesztette. A hadihajó elsüllyedt a reá leselkedő ellenséges hadihajók szemelátára, de a hősi szellem győzött, nem pedig a könnyű példát remélő, nyers tulerő . . .

Ki akar pilóta lenni?

A Horthy Miklós nemzeti repülőalap által biztosított anyagi fedezet módot nyújt arra, hogy a magyar Aero Szövetség 1940 nyarán ismét jelentős számú ifjut díjtalanul elsőfoku motoros pilótaképzésben részesítsen Budapesten, Debrecenben, Szegeden, Kassán és Pécselt. A kiképzés díjtalan; a növekedék ellátási költségeit is a repülőalap fedezi. A kiképzésre általában csak olyan magyar állampolgárok pályázhatnak, akik nőtlenek, testileg, szellemileg és erkölcsi vonatkozásban is a megállapított feltételeknek mindenben megfelelnek. Fenti általános feltételek mellett pályázhatnak azok, akik 1. valamely középfoku iskola negyediki osztályát eredményesen elvégezték, 1940 október 11-én 18-ik életűüket betöltik, de 20 évnél még nem idősebbek; 2. valamely középfoku iskola nyolcadiki osztályát vagy valamely ezzel

egyenértékű iskola legfelsőbb osztályát eredményesen elvégezték, vagy folyó iskoláévben végzik és az előbb említett időpontban 18-ik életűüket már betöltötték, de 22 évnél még nem idősebbek és végül 3. gépész-mérnöki oklevéllel rendelkeznek és az 1. pont alatt jelzett időpontban 26 évnél még nem idősebbek. A részletes pályázati feltételeket az ebből a célból összeállított „Tájékoztató“ tartalmazza, amelynek egyegy példányát az érdekeltek az Aero Szövetségtől közvetlenül vagy pedig 20 filléres postabélyeggel ellátott és megcímzett válaszboríték csatolása mellett írásban igényelhetik. Az Aero Szövetség címe: Budapest, V., Vágadó-utca 2. Csak azok a felvételi kérvények vehetők figyelembe, amelyek legkésőbb 1940 február 25-ig beérkeznek.

A Kormányzó Ur is résztvett a Pesti Hazai Takarékszövetkezet diszközgyűlésén

Száz évvel eze-őt, 1839 december 15-én, tartotta a pesti vármegyeháza közgyűlése termében alakuló közgyűlést a Pesti Hazai Takarékpénztár, amelyet Fáy András, a költő és mesélő alapított. Az alapító ülés századiki évfordulóján, december 15-én, ugyancsak a vármegyeháza közgyűlése termében tartotta jubiláris közgyűlést a százesztendő pénzügyi intézmény, amely az ország legelső pénzügyintézetének sorában foglal helyet és a lefolyt évszázadban fontos szerepet töltött be a magyar közigazdasági életben. A jubiláris közgyűlésen ott voltak: József királyi herceg, Serédi Juszticián bíboros-hercegprímás, Teleki Pál gróf miniszterelnök, Széchenyi Bertalan gróf felsőházi elnök, Szinyey-Merse Jenő képviselőházi alelnök, a kormány több tagja és az előkelőségek egész sora. Vitez nagybányai Horthy Miklós Kormányzót a vármegyeháza bejáratánál Erney Károly felsőházi tag, a Pesti Hazai Takarékpénztár elnöke és Milos György vezérigazgató fogadták. A diszközgyűlés közönsége szűnni nem akaró éljenzéssel köszöntötte a főméltságu urat. A Hiszekegy eléneklése után megkezdődött a jubiláris közgyűlés. Er-

ney Károly elnök hódoló szavakkal üdvözölte a Kormányzó Urat, köszöntötte a megjelenteket és bejelentette, hogy koszorút helyeztek el a takarékpénztár alapító Fáy András sírján. A nagyhatású elnöki megnyitótán Milos György vezérigazgató ismertette a takarékpénztár történetét, majd az üdvözlések folytak le. Végül Milos György vezérigazgató bejelentette, hogy a takarékpénztár a jubileum alkalmából egész sereg adományt tett; többek közt 210 holdas birtokát a Vitezi Székek adományozta, 50.000 pengőt pedig egy pestmegyei kórház céljaira ajánl fel. A jubileumi közgyűlés Erney Károly elnök záróbeszéde után, a Himnusz eléneklésével ért véget. * A százesztendő jubileum alkalmából a Pesti Hazai Első Takarékpénztár igazgatója Prileszky Kálmán és Carandini Gábor igazgató-helyetteseknek az igazgató, Such József és Rieger Gyula cégvezetőknek az igazgató-helyettes címet adományozta, Németh Jenő, Zilahy István, Bökör György főnököket, Kiss János dr. jogügyi előadót és Récz Imre devizintézet pedig a cégvezetői jogosultsággal ruházta fel.

Uj küzdelem indul a népbetegségek ellen

A napokban tárgyalta le a képviselőház a gümőkór és a nemibetegségek elleni védekezésről szóló törvényjavaslatot, ami annyit jelent, hogy a törvényjavaslat hatálybalépésével a kormány intézményesen veszi fel a harcot a két legveszélyesebb kárt okozó betegség — az ugynevezett népbetegségek — ellen. A törvényjavaslat jelentőségét néhány statisztikai adattal igazoljuk: Csonkamatyarsország területén 1920-ban 26.000 ember halt meg tüdőgümőkórban, azaz minden száz ezer lélekre 316 gümőkóros halálosz hajtott. 1934-ben sikertült ezt a számot pontosan a felére: 158-ra csökkenteni, hogy azonban még így is milyen

kedvezőtlen a magyar gümőkórhalálozási statisztika, azt élénken viláztatja meg az a tény, hogy Hollandiában és Dániában minden 100.000 lélekre csak 55 gümőkóros halálozás esik, tehát alig harmada a magyarországnak. A kedvezőtlen arányszám érthető; az eddigi viszonyok mellett a tüdőgümőkórosok gyógykezelése szinte lehetetlen volt, mert 100 tüdőgümőkóros beteg közül alig 40 juthatott kórházi vagy szanatóriumi ágyhoz. Hasonlóan kedvezőtlen a nemibetegségről szóló statisztika. Eszerint a lakosságnak országos átlagban 7.1 ezreléke, a fővárosi lakosságnak pláne 30.4 ezreléke szenvedett nemibetegségben. A szakemberek legalább 30.000-est teszik évente a nemibetegségeket következtében elmaradó születések számát. Nem szorul tehát további bizonyításra, hogy a maroknyi magyarság fennmaradása és jövője szempontjából milyen óriási jelentősége van ennek a két betegségnek és mennyire szükséges, hogy ezekkel szemben intézményesen felvegye a társadalom állami irányítás mellett a küzdelmet. A most elfogadott és hamarosan törvényerőre emelkedő törvényjavaslat a gümőkór és a nemibetegségek elleni védekezést közfeladatnak minősíti és előírja, hogy mindenki, aki tüdőgümőkórban szenved, köteles magától orvosilag kezelteni. A munkaadók kötelesek munkásaik, alkalmazottaik gümőkóros megbetegedését a hatóságoknak bejelenteni. Azokat a betegeteket, akik nem kezeltetik magukat a jövőben, kényszerkezelésnek lehet alávetni. A törvény értelmében minden gyermeket óvodába való felvételkor, továbbá 6, 10 és 15 éves korában orvosi vizsgálatnak vetnek alá. Bizonyos iparágakban tüdőgümőkórosok nem foglalkoztathatók és a dajkák előzetes orvosi vizsgálatra is kötelező. A törvényjavaslat természetesen amellett, hogy kimondja a kötelező orvosi kezelés elvét, gondoskodik arról, hogy ez a rendelkezés végrehajtható is legyen, amennyiben intézkedik tüdőbeteg-gondozó intézetek felállításáról. A városokban felállítandó ilyen intézeteken kívül természetesen a vidéken — járásonként legalább egy helyen — is állítanak fel ilyen intézeteket, amelyekben ingyen vizsgálnak meg minden odafordulót. A gondozó intézetek mellett tüdőkórházakat, gyógyintézeteket is állítanak fel. Hasonló intézkedésekkel iparkodik az állam gátat vetni a nemibetegségek további terjedésének és rombolásának. A nemibetegeknek is kezeltetniük kell magukat; a bajukat elhanyagolók kényszerkezelésnek vehetők alá és vármegyénkenti nemibeteg-gondozó intézeteket állít fel a kormány. A legnagyobb örömmel köszöntjük a falusi nép érdekeit szolgáló nagyfontosságú törvényjavaslatot, amelynek eredményessége megfelelő szociális intézkedésekkel biztosítható. A kormány tudatában van annak, hogy amennyire fontos a már betegek állandó és rendszeres gyógykezelése, legalább is annyira fontos a megbetegedések megelőzése a megfelelő lakás- és táplálkozási viszonyok biztosítása révén . . .

A felvidéki és kárpátaljai birtokok védetté tétele

Illetékes helyről felhívják a vissza-csalatot felvidéki és kárpátaljai gazdadadosok figyelmét arra, hogy a védettség kérelmezésének végső határideje 1939 december 31-ével lejár. Birtokának védetté nyilvánítását az a felvidéki vagy kárpátaljai birtokos kérheti, akinek jövedelme nagyobb részben megőzadasági jövedelmi forrásokból származik. A birtokot egyébként akkor lehet védetté nyilváníttatni, ha az 1938 november 2-ig te-lekőnyvileg bekebelezett terhek 10 te-k holdnál kisebb birtoknál és ház-as beltelknél a kataszteri tiszta jöve-delem tizenötöszörös szorzatát, egyéb birtoknál pedig annak huszszoros szorzatát meghaladják. A birtok védetté nyilvánítását annál a járás-bírósnál kell kérni, amelynek területén az ingatlan fekszik. Az érdekel-tet saját jól felfogott érdekükben forduljanak minél előbb a jövedelem-megőzdasági kimutatás kiállítása vé-ggett az illetékes községi elöljáróság-hoz.

Borsajtók, Borszivattyúk, Bortömlők, Borsűrők, Permetező

CÍFKA JÓZSEF pinczegazdasági cikkek

A bor kezeléséhez és forgalombahozatalához szükséges összes anyagok és eszközök:

Budapest, V., Vilmos császár-ut 48. Telefon: 12-28-92.

PILLANATFELVÉTELEK az első gazdatársasutazásról

Három hete annak, hogy a nemrég visszacsatolt Kisalföldön végigrobogott a *Falu-Gazdaszövetség* különvonata és Szenc—Párkányina között felszálltak a tanulmányuton résztvevő 56 község gazdái, hogy meglátogassák nagyalföldi testvéreiket és —közülük sokan először — látogatást tegyenek Budapesten is. Vendégek és vendéglátók számára egvaránt felelhetetlen élményt jelentett ez az utazás. Nemcsak új barátságok, meleg, szép érzések szövődtek az egymástól évtizedeken át többszáz kilométernyi távolsággal, de még egy mondványnálit papiros-határral is elválasztott országrészek lakói között, de a különféle természeti, éghajlati adottságok és kialakult szokások szerint eltérő gazdálkodási rendszerek összehasonlítása révén mindkét országrész lakói tudásban is gazdagabbak lettek.

Mindezeket túl és felül voltak azonban a nagy utazásnak derűs és megható részletei is. Ezekből próbálunk egy-kettőt lerögzíteni.

Amikor *Kiskunfélegyháza*-ra, a leventezenekar hangjai mellett berohog a különvonat, a perronon felsorakoznak egymással szemben, a részvételi számokkal a kezükben, a vendéglátók és a vendégek. Könnyes szemmel, nagy izgatottan szaladgál ide-oda egy *kiskunfélegyházi öreg magyar*. Véletlenül megtudta — így mondja — hogy a vonat utasai között van egy hajdani frontharcos és hadifogoly-társ, akinek azonban *Csongrádra* szel beosztása. Szeretné, ha a hozzá beutalt vendég helyett ezt a pajtását láthatná vendégül. De a lelkek rádiója a másik irányban is tökéletesen működött:

a tardo keddi bajtárs már a vonaton elintézte a cserét és néhány perces keresés után, minden szám nélkül egymásratalált a két bajtárs, aki husz éven át nem látta egymást...

Igaz, most se sokat láthattak egymásból, hiszen mindkettőjüknek tele volt a szeme könnyel...

Kiskunfélegyházán, órákkal a különvonat beérkezése előtt elterjedt a híre annak, hogy a vonatnak az előirányozottnál maíndem negyvennél több az utasa. *Kiss István* dr., a *kiskunfélegyházi Gazdasági Egyesület* kitünő elnöke nyomban munkához látott és a *maísa-jakabszállási és félegyházi gazdák áldozatos vendégszereléséből* állig percek alatt *mindenkí számára volt hely*. Persze itt már nem lehetett bevezetni a pompásan bevált számrendszert. A létszámom feletliek nem tudták, kihez kerülnek, a vendéglátók nem tudták, kiket invitáljanak kocsijukba. Így történt azután, hogy a létszámom feletliek továbbutaztak *Csongrádig*, amint mondták, azért, hogy lássák a Tiszát is. *Kiskunfélegyházán* azonban baj történt: az egyik sülő legényke, — akit szülei kiküldtek a vonathoz, hogy legalább két vendéget hozzon, mig otthon nekiláttak a sütés-főzésnek — sirva fakadt, amikor a vonat továbbrobogott, hogy neki egyetlen vendég sem jutott.

— Mit fog szólni apám-anyám, ha üres kocsiyal megyek haza? — zokogta el bánatát a legényke *Kiss István* dr. elnöknek. Az elnöknek minden tekintélyét latba kellett vetnie, hogy

a derék fiut a nagyobb bajtól megmentendő, az egyik gazda-

társ öt vendégéből kettőt „kölcsonkadjon a fiu számára.

Látni kellett volna, milyen büszkén és boldogan hajtott haza a legényke a vendégekkel...

Csongrádon persze néhány percre kis riadalmat okozott a létszámfeletliek megérkezése. Nem arról volt szó, hogy nem lehet elhelyezni, vagy nem látják szívesen ezeket a testvéreket, csak az izgatta a Gazdasági Egyesület kitünő elnökét, *Greskovics József* volt országgyűlési képviselőt, hogy a felvidéki gazdák félreértik a helyzetet és mert nem várja őket kész szállás, úgy érzik majd, hogy nem szívesen látják őket. De amikor *Kiskunfélegyházáról* jött az üzenet, küldjék vissza azokat, akiket nem tudnak

elhelyezni, a jó csongrádiak büszkén üzenték vissza, hogy nekik bizony *eguetlen „felesleges“ vendégük sincs...*

Visszafelé jövet a vonaton meghattottan meséli az egyik *torróci* vendég, hogy *Csongrádon* milyen régi ismerősehez szállt. Kiderült ugyanis, hogy vendéglátója 43 esztendővel előlt 1896-ban odafent *Tornóc* körül kubikos munkát végzett. Ó akkor 8 éves gyerek volt, aki gyerekes jókedvel segítőt pár fillért a talyigákat felhuzni. Beszélgetés közben emlékeztek, hogy egyszer egy pákosztos kóbor kutya megette a kubikos-vacsorát, — amelyiknél persze szívesen látott vendég volt a buzzón segedkező gyerek is — a pompás lebbenslevest, amiért a kárvalott 18 éves csongrádi kubikos és a nyolc éves kis barátia zsákba kötötték a kutyát és együttes erővel behajították a folyóba...

Ez a közös emlék ismertette meg egymással most, közel fél-század után a két magyar testvért, aki egyszer már találkózott odafent *Tornócon...*

Amikor *Budapestről*, most már régkép hazafelé robogott a vonat, végigjártuk a kocsikat. Bár a program igazán zsúfolt volt, és mindenki hajnalban kelt, — bizony sem *Csongrádon*, sem *Kiskunfélegyházán* nem engedték a vendégeket éjjel előtágyba — mégis alig két-három utast láttunk fáradtan szunyókálni. Aradozva mesélték a gyönyörü benyomásokot és ették-itták a hajnal óta bizony megsóványodott utraváló-csomagok tartalmát. S amikor *Párkányinán* leszálltunk a vonatról, szívöl-fakadón zuggott felénk a kiáltás:

— Várjuk az Alföldieket; a viszontlátásra a legközelebbi társasutazáskor... **Bartoss Károly**

Ujra Schandl Károlyt választotta elnökké a Magyarországi Szövetkezetek Szövetsége

December hó 14-én tartotta meg rendez évi közgyűlést a *Magyarországi Szövetkezetek Szövetsége* *Budapest*-en, a *Falu-Gazdaszövetség* székházában, nagy érdeklődés mellett. A közgyűlésen megjelent *Mayer János* ny. miniszter, a *Falu-Gazdaszövetség* elnöke; *Somssich László* gróf, az *OMGE* elnöke; vezér *Arkay Ferenc* miniszteri osztályfőnök és *Gyulay Ákos* dr. miniszteri tanácsos az iparügyi minisztérium képviselőiben; *Csizmándia András*, *Hertelendy Miklós*, *Laky Dező*, *Plósz István*, *Putnoky Móric* országgyűlési képviselők; a magyar szövetkezeti élet vezetőegyenlései közül: *Daranyi Gyula*, *Dömötör László*, *Dising Miksa*, *Kovács János*, *Láng József*, *Lócherer Béla*, *Pesthy Pál*, *Pósch Dező*, *Somssich Gyula* gróf, *Wettstein András* és *Wünscher Frigyes*. Ott voltak továbbá *Bathó Gyula*, *Both Dező*, *Benjovszky István*, *Brückler József*, *Gábril Jenő*, *Gergely István*, *Kelemen Pál*, *Malcomes Gyula* báró, *Nagy Sándor*, *Szilágyi László*, *Wanke Gusztáv*, *Zlinszky György*, *Zoltán Gyula*, továbbá a szövetkezeti intézmények tisztviselői nagy számban.

A *Faluszövetséget* a közgyűlésen *Tölgyes István* dr. ügyvezető igazgató, *Szekerés László* dr. igazgató és *Ágoston Béla* dr. főtitkár képviselték.

TEJSZÖVETKEZETI TÖRVÉNYJAVASLATOT!

Schandl Károly dr. m. kir. titkos tanácsos elnöki megnyitójában rámutatott arra, hogy az utóbbi években az idők változása új feladatokat rótt a szövetkezetekre, amelyek azonban a gazdasági és társadalmi élet átalakulásában épen úgy megállják a helyüket a rendkívüli viszonyok között, mint huszontöt év előtt, amikor a magyar falvak népe jórészt a szövetkezetekre támaszkodva küzdötte le a világháború gazdasági nehézségeit. A magyar szövetkezeti élet az önségely és az önkormányzat egészséges alapjain fejlődik s csak egyenlő elbánást kér az államtól,

legfőképen pedig a szövetkezeti értékesítés törvényes védelmét és a tejszövetkezeti törvényjavaslatnak minél előbb való megvalósítását szorgalmazza.

Rámutatott *Schandl Károly* arra is, hogy a hatóságí tényezők a közérdeket szolgálják akkor, ha a szövetkezetek érdekképviseletét, azaz a Ma-

gyarországi Szövetkezetek Szövetségét támogatják az álszövetkezetek elleni harcban.

CZETTLER JENŐ ELŐADÁSA

A nagy tetszéssel fogadott elnöki megnyitó után *Czettler Jenő* dr. m. kir. titkos tanácsos, egyetemi tanár tartott rendkívüli érdekes előadást a szövetkezetek földbirtokpolitikai szerepéről. Megállapította, hogy az új birtokreform-törvény épen úgy, mint a telepítési törvény nagy és fontos szerepet szán a földbirtokszövetkezeteknek.

E szövetkezetek az ingatlan-szerző kisembereknek és az átengedése kötelezett földtulajdonosoknak egyaránt érdekeit szolgálják.

A földbirtokszövetkezetek lehetnek önállóak és lehetnek valamely helyi szövetkezet bérlelosportjai. Az utóbbi megoldás jogi és hitellügyi szempontból könnyebb. Különösen a hitellel való ellátás kérdése nagyfontosságú; gondoskodni kell nemcsak az óvadékról, hanem a *kisbérletk beruházási és üzemi hiteléről* is.

Czettler Jenő dr. előadását nagy érdeklődéssel kísérte a közgyűlés hallgatósága, majd *Kuncz Odón* dr. egyetemi tanár, a Szövetség ügyvezető-alelnöke, tartotta meg beszámolóját a Szövetség működéséről. Ezzel kapcsolatban rámutatott arra, hogy az új nemzetközi helyzet és az országgyarapodás számos új feladatot rótt a szövetkezetekre,

ezek között első helyen áll a mezőgazdasági termelés és értékesítés irányítása és megszervezése,

továbbá az ország területéhez csatolt területek gazdasági megszervezése is.

ELISMERÉS KUNCZ ÖDÓN IRÁNT

Kuncz Odón dr. beszámolójáért a közgyűlés nevében *Schandl Károly* dr. elnök mondott köszönetet, rámutatva arra, hogy a magyar tudományos világ és jogásztársadalom ebben az évbén ünneplte *Kuncz Odón* dr.-t egyetemi tanári működésének negyedszázados évfordulóját alkalmából. Ebből az ünneplésből a Szövet-

ség és az egész magyar szövetkezeti élet is teljes lélekkel és örömmel veszi ki a maga részét, hiszen tíz esztendeje már, hogy a jubileus professzor közvetlen kapcsolatban áll a magyar szövetkezeti mozgalommal. A szövetkezetek most örömmel használják fel az alkalmat arra, hogy hálaújknak és köszönetüknek adjanak kifejezésül *Kuncz Odón* iránt. Ennek jelképekül *Schandl Károly* *Kuncz Odón*nek a magyar szövetkezeti jog kiváló írójának, a Szövetség ajánlékaképpen *anyavittal nyújtott át*.

Kuncz Odón dr. meghatott szavakkal mondott köszönetet a kitüntetésért, majd *Somssich Gyula* gróf indítványára

öt évre újból megválasztotta a Szövetség elnökét *Schandl Károly* dr. személyében,

Schandl Károly dr. halálját fejezte ki az iránta ismételen megnyilvánult bizalomról s biztosította a közgyűlést arról, hogy a Szövetség munkáját a régi hagyományos szellemben, de friss lendülettel fogja folytatni.

Végül a közgyűlés belső igazgatási ügyeket tárgyalta le, utána pedig az elnök zárószavaival a közgyűlés véget ért.

FUTURA

A MAGYAR SZÖVETKEZETI KÖZPONTOK ÁRUFORGALMI RÉSZVÉLTÁRSÁGÁ

Budapest, V., Vigadó-utca 6.

Telefon: 1-938-70*, 1-939-55*

Szághely: Futura, Budapest

GABONA TERMÉNY ÉS GYAPJU

ÉRTÉKESÍTŐ SZERVE

Hűvelyesek, olajos és egyéb magvak, árlimányok, stb. bizományi vétele és eladása

Az Országos Gyapjuárverések rendezője

Kirendeltségek és bizományosságok az egész országban

Dalamennyi magyar munkás hazaérkezett!

December 16-án megérkezett magyar földre az a németországi külvonat, amely hazahozta a Németországban dolgozott magyar mezőgazdasági munkások utolsó csoportját. Ujra itthon vannak tehát véreink, többónak is, idegenben végzett munka után és nyugodt télnek nézve elébe, családjuk körében ünneplik meg a legszebb ünnepnek, a szeretet ünnepének, szentkarácsonynak napját.

Amikor bensőséges örömmel, meleg szeretettel köszöntjük hazaérkezett véreinket, úgy a kipróbált barát, a *Vasárnap*, mint pedig mindazok nevében (Országos Gazdasági Munkázókörvetítő Iroda, a berlini konzulátus mellett működő mezőgazdasági munkászövetség iroda, a Falu-Gazdaszövetség), akiknek szeretetteljes gondoskodását, együttérzését az egész idő alatt éreztették idegenben dolgozó honfitársaink, azt a reményünket fejezzük ki, hogy *várakozásaikban nem csalódnak tértek haza otthonukba.* A levelek szövegei bizonyítják, hogy hazafias érzelmeiket, a magyar föld iránti szeretetüket töretlenül őrizték meg szívükben a magyar munkások és ez, valamint a németországi illetékes ténycsoporttól és a munkaadóktól beszerzett az az értesülésünk, amely szerint a Németországban foglalkoztatott idegen nemzetiségű munkások sorában az idén is az *első helyre kerültek becsületes kötelességteljesítésükkel a magyarok*, büszkévé tesz minket. Ezzel a büszke szeretettel szorítjuk meg tehát az idegenben nemesak a saját személyük és családjuk anyagi jobb sorsáért, de a magyar becsületért is végzett munkájában megőregesedett magyar kezeket. Isten hozta haza a magyar testvéreket, akiknek, mint a multiban, úgy a jövőben is készséggel leszünk mindenben segítségére! Munkástartvéreinknek boldog ünnepeket kíván a **VASÁRNAP** szerkesztősége

ÜZENETEINK:

Makra János, Kőrösladány: Németországba küldöttük legutóbbi levelet is. Megsürgöttük a pénz átutalását. Reméljük, hogy nem kell sokáig várnia. — **Szajor István, Szilashalás:** Lapunkat megindítottuk az Ön címére. A mult évi kint maradt pénz átutalása folyamatban van. Levelét Németországba küldöttük. **B. Tóth Imre, Kőrösladány, Vásártér 3.:** Végtelenül sajnáljuk, hogy nem tartotta be felhívásunkat és podgyására nem tette rá a cédulát a nével és címmel ellátva. Ezután fordulunk munkástartvéreinkhez, akik december 11-én reggel Ber:hinban szálltak vonatra, hogy ha tudnak valamit elveszett csomagjáról, juttassák el a csomagot jogos tulajdonosának, aki nagyon szegény ember és az a mintegy 80 márika értékű képviselő csomag elvesztése számára pótolhatatlan veszteséget jelent. A fehérvesszőből font kosáron ez állt: *december 11-én reggel T. I. tintával ráírtva.* A többi kosár ócska volt és nem volt lezárva, hanem az eleje vékony dróttal, a közepe vékony madzaggal átkötve; a legtehetőse az ösz-sze kosarak nagykendőben voltak. A csomagban volt 2 asztalra való vaskosvasz-on, gyermekcipőlőver, 2 pipa, pár doboz cukor, biciklilhez való s egyéb apróságok. A kosár a nagy zűr-zavarban a

berlini állomáson maradt. — **Iván Kalmáné, Tiszafüred:** Kérését a mezőgazdasági munkászövetség irodához Berlinbe továbbítottuk. — **Többlenek:** Nagyon sokan fordulnak úgy hozzánk, mint az OKH-hoz pénzreklamációval. Felkérjük munkástartvéreinket, legyenek türelmekkel. Naponta oly tömegesen érkeznek a márkátutalások, hogy ezeknek szétkül-dése is rengeteg munkát igényel. Amint a pénz Magyarországra érkezik, az OKH pár napon belül az illetékeseknek továbbítja a feladott összeget. Azért kérjük munkástartvéreinket, hogy semmi körülmények között se sürgessék a feladott pénzeket, mert minden reklamáció csak hátráltatja a továbbítást. Csak akkor reklamáljanak, ha január hó 30-ig nem kapják kézhez a pénzt. — **Oravecz János, Tótkomlós:** Sajnálatlalt olvastuk sor-raiból, hogy Ön december hó 14-én hat óra körül a hegyeshalmi magyar határnál elvesztette podgyaszát, amelyben 1 páma, 3 kg csukor, 11 tveg rizskása, 3 kg dió, 3 kg alma, 2 törökfűzész, 1 fejszevész, 1 lakat, 1 óhó, 1 kézfűrés, 1 pár cipő, 1 biciklilánc volt. A podgyász csillaggal volt körülírtve tintaceruával vastagon. Kérjük munkástartvéreinket, hogy akik tudnak valamit az elvesztett csomagról, értesítsék Oravecz Jánost, Tótkomlós, Kemény Zsigmond-u. 9. szám alá.

A Kárpátaljai Magyar Kultúregyesület bensőséges ünnepi közgyűlése Beregszászon

December 17-én **Beregszászon** tartotta a felszabadulás utáni első közgyűlést a **Kárpátaljai Magyar Kultur Egyesület.** A közgyűlésen részt vett a választás és közoktatásiügyi miniszter képviselője **Antalia Antal** dr. miniszteri tanácsos; a Falu-Gazdaszövetség részéről **Szabó Sándor** dr. ny. főispán és **Agoston Béla** dr. főtitkár, a Közmivvelődési Egyesület Szövetsége képviselője **Kuti Sándor** főtitkár, Bereg vármegyei **Hörvöth Dező** dr. főjegyző és **Kubovits Géza** dr. főjegyző, Beregszász város **Habay Kálmán** dr. polgármester, a Vármegyei Népmivvelődési Bizottságot **Koalkovszky László** dr. képviselte. A Kultúregyesület részéről **Székely József** ny. főeredtanácsos elnök, **Benda Kálmán** igazgató-tömérnök alelnök, **Wellman Mihály** ügyvezető alelnök, **Zapf László** dr. főtitkár vezetésével a központ választmány és 60 falusi szervezet képviselői jelentek meg a közgyűlésen. **Benda Kálmán** alelnök megnyitotta beszédében mélységes hátfájának adott kifejezést, hogy a husz éves cseh rabtság elmúltával mint szabad magyarok ünnepelhetnék a magyar kul-

turmunkások, majd **Zapf László** dr. főtitkár jelentése ismertette meg azt a hatalmas erőfeszítést, amelyet a megszállás ideje alatt élt magyar-

ság érdekében az egyesület kifejtett. A közgyűlés hivatalos program-pontjainak letárgyalása után **Szabó Sándor** dr., a Falu-Gazdaszövetség nevében mondott nagyhatású beszédet, méltatva azoknak érdemeit, akik lemondva anyagi és erkölcsi előnyök-ről, vállalva a hatalom üldöztetését, bátran, igaz magyar lélekkel harcoltak a magyarságért és a kultúráért. Ezután **Agoston Béla** dr. főtitkár a közgyűlés tagjainak lelkes ünneplése közben *kiszította a Falu-Gazdaszövetséget kitüntetéseit.*

A husz éves cseh rabtság alatt a **Kárpátaljai Magyar Kulturális Egyesület** keretében a magyarság érdekében kifejtett önzetlen és áldozatos munkásságuk elismeréséül **aranylóvét és díszoklevél** kitüntetést kaptak: **Borbély József** szénész, **Töcsö,** **Fábán** Béla iparos, **Tiszaujlak;** **Króly József** tisztviselő, Ungvár; **Medveczky Rupert** tisztviselő, Ungvár; **Sütő Kálmán** gazdálkodó, Beregsom; **Schalla György** tisztviselő, Ungvár. **Esztergom és díszoklevél** kitüntetést kaptak: **Barakssai József** gazdálkodó Beregsom; **Benkő Ignác** gazdálkodó, Mezőgese; **Darsy Miklós** gazdálkodó, Borzsava; **Hadady Ferenc** ny. mozdonyvezés, Királyháza; **Jakubényi Péter** bányász, Állászlatina; **Kopasz András** gazdálkodó, Derecs; **Kosztly József** gazdálkodó, Badaló; **Osváth János** iparos, Huszt; **Szabó Ambrus** gazdálkodó, Császlóc; **Traszler György** magánzó, Nagybocsók; **Trömböcký Lajos** iparos.

Mi a helyzet a mezőgazdasági értékesítés terén?

Bárános Károly dr. miniszteri tanácsos előadása

Bárános Károly dr. földmivelésiügyi miniszteri tanácsos legutóbb az *értékesítés kérdéseiről* előadást tartott az OMGE egyik ülésén. — **Megállapítható** — mondotta — **többek között** — hogy aránylag könnyen tudunk eladni, a piacok elég jők. *Szinte arra kell vigyazni, hogy ne túlgyorsan adjunk el.* Sajnos, még nem alakult ki határozott elv a tartálkolásra vonatkozóan. Az áremelkedést a kormány ismeretes rendelete akadályozza meg, amely az *árrögzítést* mondja ki az *összes közszükséglet cikkekre vonatkozóan.* Ezek közé tartozik a mezőgazdasági termelvények egy nagyrésze is. Az tapasztalható mostanában, hogy a könnyen tárolható áru eltűnik a piacon, bizonyos zavarok állnak elő, de a kormány mindenkor igyekszik a nehézségeket eozlatni. Magyarországnak most mindent el kell követni arra, hogy erős legyen, devizákat szerezhesen és ezért fokozott kivittel kell számolni. — **Exportunkat a fogyasztás szabályozásával erősíthetjük meg.** Ilyen

célt szolgálnának az élelmiszerjegyek is, amivel zár alá vennék bizonyos cikkeket és forgalmukat szállítási igazolványokhoz kötnék. Ennek adminisztrálására azonban csak Budapest-en 1200, az egész országban 12.000 emberre volna szükség, **így amig más mód van a megoldásra, a jegyrendszert mellőzni kell.** Külföldön is hoztak bizonyos rendelkezéseket ebben az irányban, — mint például az *egyesleges kenyér, a husztalan nap* és az *éltapok korlátozása,* — ezek mind alkalmasak a felesleges ésszegyűjtésre. **Az árak rögzítése veszedelmes jelenség.** **Nem szabad bekövetkeznie annak, hogy az ipari árak emelkedésével a mezőgazdasági árak nem emelkedjenek.**

SEGITS MAGADON!

Köztudomású és nyilvános elótanulmányt nem kíván annak a ténynek megállapítása, hogy a gazdasági élet jelenleg viharában a kis emberek, azaz kis gazdasági egyedek gyengék, mert semmitképen nem tudják gazdasági érdekeiket megvélni. A kartelek és üzletek tulhajtott kapitalisztikus törekvései nem ólmznak mást, mint a védtelen fogyasztók kizsákmányolását. A nagytőke híryánú ésszezőgása ellen egyetlen egy mód áll a fogyasztók rendelkezésére — gazdasági érdekek védelmében — az **önsegélyen alapuló szövetkezeti ésszezőgás és erőgyűjtés!** A különálló erőnek a szövetkezetekben való egyesülése, tömörülése lehetővé teszi ugyanis a nagytőke előnyeinek biztosítását. **A „HANGYA” SZÖVETKEZETEK** négy évtized óta folytatnak eredményes harcot az árruzsora ellen. A cél: a termelői árak megjavítása és a minőségi termelés fokozása. Minden gazda vegye ki tehát részét a **„HANGYA” SZÖVETKEZETNEK** ebből a munkájából, melynek egyedül öléje a gazdasági élet fellendítése, a magyar gazda érdekeinek legmesszebb menő megóvása, **Támogassa vásárlásaival, erősítse üzletrészjegyzéssel a saját szövetkezetét!**

Az ipari és mezőgazdasági árak közötti arányt biztosítani kell. Az egészségsé belső értékesítés alapja a *vásuti díjszabási politika.* Most folynak tárgyalások a jogos kivágások teljesítésére. Tárnyalni fogjuk a gyümölcszállítását, a hízalásai nyersanyagok, mütrágya, az üzemanyagok és a védekeszerek ártarifáját. **Bárános Károly** végül behatóan foglalkozott a *gabonafélék, olajosmagvak és gyapjú értékesítési lehetőségeivel.* **A „Hűség városának” ünnepe** December 14-én ünnepelte Sopron, a „Hűség városa”, a TESZ rendezésében a város visszacsatolását eredményező népszavazás éfordulóját. A nevezetes esemény emlékére állított hűségváslól előtt díszörökből állott egész napon át, a templomokban hálaadó istentiszteletek voltak, az ünnepségen pedig, amelyen Sopron és környéke lakossága vett részt, **vitész Somogyváry Gyula** országgyűlési képviselő mondott nagyhatású ünnepi beszédet.

KARÁCSONYI LEGENDA

Karácsony este... Nyargal a szél a fehérbundás pusztá felett... A kékfátylas este siető lábait hótavakba mossza... Fent az égi mezőn a csillagárvácskák már szírmot bontottak. Egy-egy eihervadt szírom a minden-ég ölébe hullt...

A hóbücskés dülbútton kis karaván bukdácsol. Uramisten! Kik lehetnek, akiket sorsuk utra vetett a szeretet-esté? ...

— Nincs itt sehol major vagy falu? — Imbolygott könnyes panasszal egy nő hang.

— Ott a völgyben mintha lámpákat látnék, — felelt egy érdes férfihang. — De ideje lesz mán, mert ez a szegény csacsai sem soká bírja hármast terhét ...

— Kip... kop... kip... kop... Zörrent a kapu fagyos deszkája.

— Ki zörget? — szólta ki egy borjú hang.

— Szegény vándor ács kér éji mencedéket beteg feleségének ...

— Az én házam nem mencedékház, lódulj innen.

Kip... kop... kip... kop... Zörrent bátorlatalanul egy zuptetős ház papírral töltött ablaka.

— Dicsérjük az Urat! Kik álltok a laknánk?

— Igaz emberek kérnek mencedéket.

— Szívesen adnék, jó ember, de kunyhónk kiesel s családunk megáldá az ég ...

— Itt a fakuszle! Most merre, hová? — szomorkodott a férfi.

— Akármerre, csak menjünk, mert már a kínok százólú tére eszi a testem ... — jaidúlt az asszony.

A szél előttük viháncolt, mint egy lompos kutya a a dermesztő hideg fogait csattogtatva ... Távoból elnyújtott farkasüvöltést dobott rájuk a szél ... Az ember csizmái térdlig gyűrűk a havat, s kezében a számár kötőfékje csingított.

— Ni, itt egy ház! — vidult fel a férfi szava. Egy hősiüveg kis tanya-ház álmodott a téli csillagos ég alatt, előtte két akác váza csörgött a szél kedve szerint.

Kip... kop... kip... kop... Zörrent a fagyos ajtó. Bent gyújtó sercent, halk motoszkálás a kilincsen s nyikorogva tártult az ajtó. Hatvány fény szökött a vándorok arcába ... Óles pásztor lépett eléjük.

— Áldassék az Ur neve!

— Örökdé, ammen!

— Mi járatban vagytok, boyongva a szereteteste? ...

— Szegény hajlékalanok állnak küszöböd előtt ...

— Térüljetek bejebb, hajlékom a tiétek is, ha meg nem vetitek az egyszerű juhállótl.

Az asszonynak már fájtányi enefe sem volt. Szegény népek, gondolta a pásztor, rájuk fér a pihenés. Gyakorlott, fürgé kézzel puha szénát vacokolt a jászóba, egy szírt terített rá s intett az asszonynak, hogy feküdjék le.

— Tamás te! — rázott meg egy kopott bundát a sarokban. — Kell már föl! Vendégünk gyütt ...

Csudálkozó gyerekek bujt elő a bunda melegéből, kerek szemel bambán néztek a csillagos vándorok meg

a könnyező asszonyt. Azt hitte boldog álma folytatódik ... Apja mesélt neki a hószakállas téli esteiken a szent vándorokról, kik karácsonyeste egy juhállóban találtak mencedéket a téli éj elől... Lám ezeknek is szamaruk van...

— Nő, lódulj lurkó! — cizógatta fel az öreg pásztor. — Hozz a kamrából kenyert, meg sajtot. Bizton megéheztek szegény lelkek, — dörmögte hosszu bajusza alatt. Amint az asszonnyra esett a tekintete, látta, hogy az fogvacsogva reszket. Valami jó meleg szaladt a szívének, amint megszólalt.

— Mingyár hozok lelkem egy gyapjút. — Feinézett a magas égre, mintha keresne valakit az öreg juhász ... Tán sóhajtott is, vagy csak a szél zizzent a csupasz ágakon ... Ötéve halt meg az asszony ... Futottak rá az emlékek, míg a kamra felé tartott. Övé volt a gyapju-kendő ... Tán csak nem neheztel meg érte ... Mert rendes asszony volt, nyugtassa az Isten a lelkét ...

— Még mindig mostatsz, te fagytyu! — szólta a fiura. Szerette a legkisebbet, az ősz virágzásuk boglyas-feji gyümölcsét s öregsege reménységét ... Az öregebbeket zsellérsor-

AZ „ARANYOS UR FICSKA“

A sátoraljárthelyi kisdiaákok között egy kimagaslott Kossuth Lajos alakja, mint a jegyenyvárfa az akácok közül. De nem csak testileg, hanem lelkileg, szellemileg is. Egyetlenegyszer nem adódott arra eset, hogy a leckéjét ne tudta volna.

Ela néha tán meg is esett, hogy a könyvét ki se nyitotta, szegényben sohase esett. Mindig tudott. Olyan éles esze volt már kisgimnázista korában is, akár a borotva. Ugy megjegyezte tanárainak magyarázatát, hogy másnap, harmadnap csaknem szóról-szóra ugyanazt emondta.

Többek között az egyik napon tucat számára szekundáltak be a fiúk a történelemből. Mikor Kossuth Lajosra került a sor, a tanár ur, már olyan ingerült volt, hogy meg se várta, míg a kisdiaák belekezd a felelésbe, hanem hangos szóval elébe vágott:

— Tudja a leckét, vagy nem tudja? Ne lopjuk az időt!

— Igenis tudom! — felelte némi dacosul a szép szál fiu. S már is futja a leckét.

Tanársjai is, diáktársai is valósgal megbívtólve hallgatták a gyorsan pergő szavakat. Szórol-szóra emondta ugyanugy ugyanazt, amit előző nap a professzor ur. S olyan hévvel beszélt, solyan magyaros nekikendüléssel emelkedett a lelkeket-szíveket megbabonázó szónoklat művészségére felé, mikor Rákóczi Ferenc szabadságharcáról beszélt, hogy a csodákorzással megelt tanteremben a póknak a hátfonását is halani lehetett.

— Holyre mehet, domne Kossuth! — kezdte a szót a megilletődött tanár. Majd folytatta:

— Példát mutatott a történelem, hogyan kell egy magyar ifjúnak tanul-

sni széthányta a nagyvilágba.

— No, gyere mán ... Egyszerre dermedten álltak meg az ajtóban, szokatlan kép fogadta őket ... A szakállas vándor a jászolnyoszoja előtt térdelt s érdes tenyerén egy szemahaju csöpöpség ruglapálózott ... Az asszony sápadtan feküdt a puha szénán s a láztól égő szeme alázatosan pihent a vándoron s a gyermekén ...

— Jé, apám! — jött meg a fiu szava előbb, — akár a kis Jézus, akiről kend olyan sokat regélt nekem ... Tán az is ... borsódzott a fiu háta örömjedve.

— Istenem, mi ez? — kezdett belőle is ki a szó. — Pü! Szép, erős fiu ... zengett a vándor szava. S nagy tenyerén felmutatta az újszülöttet, mintha a puszták istenének akarna áldozatot felkinálni ...

— Itt a meleg takaró ... — lépett a jászóhoz s nyujtotta a halvány, kékesmély asszonynak, mint ősei hajdan Betlehemben ...

Kintről a falu felől a betlehemező gyerekek éneket ringatva ide a szél: ... Pásztorok, pásztorok, Hol vagytok ... ? Talánbiz — talánbiz, Alusztok ...

TÁBOR ISTVÁN

ni, tudni és hazája történelmét szeretni. Ha továbbra is így tanul, még nagy embert nyerhet domine Kossuthban az ország.

A tanár még sokáig elragadtatással dicsérte a pompás beszélő készséggel megáldott fiut. Elujsgolta mindezt tanártársainak is. Azok előtt is egyre azt jövedölgette:

— Én mondom nektek, — ez a Kossuth-gyerek még nagy dicsőségét hoz iskolámkra is, országunkra is.

Aznap másról se esett szó az iskolában, mint Kossuthról. A felbőbörtölösöltyosok is mind odasergettek Kossuth Lajoshoz és szorongatták a kezét, öllegettek. Boldogja is tette ez a délelőtti nagyon a kiváló diákok.

Aznap este már az egész város tudta az esetet. Természetesen a hír eljutott Kossuth László ügyvéd uram fülelhez is. — Lajos diák édesapjához — aki bizony elég szükszevuven dicsérte meg a fiát:

— Elvártam, hogy egy Kossuthfiu megfelelően a magyar történelemből! És ne feledd fiam, hogy csak abból lehet a jövedő számára nagy ember, aki a magyar mult könyveit, dicsőségét ismeri — aki a magyar hősök lelkeit lelkében hordja. Töléd függ: nagy akorsz-e lenni, vagy névelen törpe.

Kossuth Lajos nem mondta ugyan rá a feleletet, de szíve bizonyára ezt dobogta: nagy ember szeretnék lenni. A hirnevesé vált kisdiaák szíveleke meglelt örömmel, akarattal, álméködösökkel. De társaival szemben maradt ezután is a régi jó testvérenek. Nem tartotta magát legnagyobbnak. Se szavaiban, se viselkedésében nem volt semmi kérdés, semmi elbizakodottság. Velük tartott éppen, mint azelőtt.

Egyik napon is, ahogy Faragó Pista karon fogta Kossuthot s jáltékra invitálta a Balog-partra, nem sokat kérette magát, hóna alá kapott egy-két könyvet s máris ment a diáksereg játszóhelye felé.

A folyópart selymes sikkján már javában játszadoztak, hancuroztak a kis diákok, nagy diákok. Az egyik csoport éppen akkor akart kezdeni a hosszu metázásba. Az egyik vezér észrevette a közeledő Kossuthékat s máris csalogatta őket:

— Lajos, gyertek metázn!

— Szívesen, de előbb átnézem a leckét, — felelte Kossuth. — Nem szeretem, ha szegénybe kerülnek az iskolában. — Aztán egy csendes szemhánnyással vetette oda:

— Hát ti már tudtok holnapra mindent?

Hallgatással válaszolt valamennyi. Egyik se nézett még a könyvébe.

Kossuth pár csendes, de szívhöz találó szava előtt ahhoz, hogy a fiúk az egyik fűzfa alá telepedtek s tanultak. Ki egyedül, ki kettesben. Mikor aztán Kossuth magyarázni kezdett egy-két társának, valamenyien odasergettek s egy figyelték, hallgatták Kossuth minden szavát, mintha csak valami varázslatos mesét mondott volna.

Mikor aztán már a lelkek megakódáltak a szépségnek, jóságunk, tudásunk, magyar multnak sok-sok apró magocskáival, Kossuth maga indítványozta:

— No fiúk, most már aztán játszunk! Válasszunk!

Válasszunk!

Öröm volt nézni azt a játékot! Nem volt ott civódás, pörlekedés. Senki sem szikozódott a másik hibájáért, ügyetlenségéért.

Hanem egyszerre csak nagy hírtelenséggel végezettkadt a játék. Májusvégi zápor zudult a diákok nyaka közé.

Iparkodva futott, ki merre látott.

Lajos diák se várta meg, hogy átázzék a gunyája. Két könyvét mel-

KÖNYÖRGÉS

— Békesség légyen a Földön ...!

Tündöklön ékes Betlehemnek mezejében képen szólott az angali kar. Békét akar a népek boldog Istene már.

Határtalan önzés, gyilkos vész készül rombadönteni, mit ész, akarat, erő emelt. Isten, légy, ha vagy! Állj az ölék elé, ne hagyj, hogy igy megcsufoljanak a vadak, a barbárok, add, hogy

Fiad tanítása valóra váljék és jöjjön el az óra, mikor megfér farkas és bárány, mikor örök békeszivárvány azt hirdeti, hogy nem lesz több békétlenség, verontás. O, add Uram, hogy eljőjjön a Te Országod: az örök béke és a Szeretet boldog országa.

Adj Uram karácsonyi csodát, hogy a világ bus, békétlen fia valóban megismerjen Téged, szépet, nagyot, emberit tegyen, önzést és viszályt összetörjön, add Uram, ó, népek Istene:

— Békesség légyen a Földön ...!

SZÁMADÓ ERNŐ

lese alá csapta, lábait jól megolajozta s három legjobb pajtásával versenyt futva ért a városvegi cigányok füstös putrijához.

A cigányfamilia cseppet sem ijedt meg a diákoktól. Jó helyül, jó szóval tartották őket. Még az összetöporodott, fehéruhju, legvénebb cigányasszony is előkászoldott valamelyik legfűstösebb zugból s végigmustrálta, méregette mindhármukat tetőtől-talpig. Belenézett a szemük tükreibe. Végigsmogatta homlokuk selymét, aztán kezüket fogta tenyerébe s vizsgálgatta azt, akár a tudós a csillagos eget.

Flóször Faragó Pista tenyeréből mondott elég szivlehető jövendőzt aztán Kádár Gergelyt szomorította el holmi súlyos csalódások bekövetkezésével. Mondott a vén cigányasszony anyji badarságot, furcsaságot és képtelenséget, hogy a három pajtásnak már a szája is befáradt a kacsarabba.

Utóljára került a sor Kossuth Lajosra. A jövendőmondók nem tudosa két tenyerébe temette Lajos diák két meleg kezét s közben szurósan, firkészően nézett a megilletődő fiu két szemébe. Aztán a tenyere barázdáit, vonalait nézegette, méregette, akár csak a mérnök a tervekrajzokat. Végül is megkezdte a jövendőlést:

— Nagy jövő vár az ifju urra. Nensokára eljön az idő, mikor az országot óriási fekete felhő takarja be. A fekete felhőből tengernyi ellenés lesz. Szomorúság születtek a föld rögéből és magyar vér harmata hullik földre, fára, fűre. Ez az idő dicsőséget, hírnevet hoz majd aranyos urfiaskára. Az ország szabadítója lesz és száz évig fog élni

Kossuth pironkolt és nyugtalan lélekkel hallgatta a vén cigányasszony szavait s eltemette annak mindegyikét és azok minden értelmét a szíve mélyébe és magával hordta azt haláláig.

Bizonyítja ezt Kossuth emlékirata is, amelyben így örököltette meg a magyar jövő számára a cigányasszony jóslásának életére való kihatását:

„Nem tudom, mily benyomás mondotta a cigány nővel a jöslatot, de jőbőmre ez irányadó volt. Sohasem voltam babonás, de e pillanattól fogva a szabadságérzet tudata ébredt fel bennem, melyet atyám függetlenségérzete öntudatlanul táplált és nevelt és ezentel a történelemnek és jognak szenvedélyes tanulmányozása jutaltott azon demokratikus meggyőződésre, amely minden léptemet vezérelte.

A cigányasszony jóslata beteljesedett: szomorúság születtek a föld rögéből. Magyar vér harmata hullott a földre, fára, fűre... És ez az

Gőzeke szántáshoz,
esépléshez,
szoba fűtéshez:

Dorogi és Salgó-Brikett

nem kormoz, szagtalan,
nagy hőérték, tőkéletes égés.

Gyártja és forgalomba hozza:

Budapest, V., Arany János-utca 25.

idő örök dicsőséget, hírnevet hozott az „aranyos urfiaskára” Kossuth Lajosra, aki azonban, nem száz évig él, hanem mindörökké, amíg magyar él a földön.

MÓRA LÁSZLÓ

IKREK

A lipcsei egyetem gazdászati karának a két Daróczy-fiu volt a nevezetessége. Joggal, ilyen két hajszárra hasonló ikret még nem láttak az egyetemi városban.

Elég kellemetlenségük is volt nekik ebből a bángalatos hasonlatosságából kifolyólag. Előfordult, hogy Pista maradt adós valahol és a mit sem sejtő Miskán követelték a tartozást, viszont Miska, a nagy nőbarát és csapodárságáért és hűtlenségéért nem egyszer érte támadás az ártatlan Pistát. Megtörtént, hogy Pista egy sörös éjszaka alkalmával összeismerkedett, sőt pertut ivott egy vasuti hordárral. Hetek múltán Miska egy finom és rátári hölgynek tette a szepet az utcán s a vasuti hordár ráköszönt. Miska a köszönést kimerően és hűvös tartózkodással viszonzotta, amiért az öntudatos hordár az éjszakai barátság jogán alaposan lehordta.

Mindezek dacára a fivérek nagyon szerették egymást, de nagy fájdalomra nem járhattak együtt az utcán, mert az emberek megbámulták, a gyerekek meg végigkisérték őket a városban. Mondom, sokszor járt kellemetlen következményekkel ez a nagy hasonlóság. Csak egyirányban vették hasznát ennek a különös természetű csodának és pedig, ha Miska történetesen ránt szíve választott hölgyére és ez, mi tagadás, sűrűn megtörtént, akkor a legközelebbi talákozásra elküldte Pistát. Pista tudott olyan bárgyuan, meg esetlenül viselkedni, hogy a hölgy örök időkre kiábrándult a szép Daróczy Miskából.

Derékszál legény volt mind a kettő. Fekete, kis bajuszkat és zergeszakállas kalapot hordtak. Szemük villogó és fekete, az arcuk barnapiros és keményen ropogtatták a német nyelvet. Mert nehezen törtek bele az alföldi fiuk a német idiomába és még nehezebben ment a fejükbe az a sok és szép tudomány, amivel a tanárok tömték a gazdálkodókat és gazdasztizsi pályára készülő fiatalbereket.

Szó, ami szó, gyalázatosan ment a tanulás, már ötödik féléve tanultak, illetve jártak az egyetemre a Daróczy-fiuuk és egyre több és több vizsgával maradtak el.

Az öreg Daróczy küldte a drága sok pénzt fiainak, de előmenetelüket is szigoruan ellenőrizte, végre az ő túrelme is elfogyott. Az otthon vakációzó fiuknak kijelentette, hogy még egy félesztendi tullépést sem engedélyez nekik és ha időre nem szerzik meg a diplomát, szégyenszemre nélkül hozza őket haza.

A fiuk ismerték az öreget. Tudták, hogy nem ad pardonot. Amit az öreg Daróczy kimond, azt állja. Hetekig törték a fejüket, mitévők legyenek. Azzal számoltak, hogy vége a szép életnek: nem lesz sörözés, nincs többé udvarlás. Ezután komolyan neki kell feküdniök a vegytanának, az állategészségtanának, a geológiának és a többi nehezebbnél-nehezebb tudománynak. Jó, hát bízának éjjelen keresztül, de még ugy sem bírják megtanulni a rengeteg anyagot.

Az urilak parkjában megtett esti sétájuk alatt óriási kérdőjeleket meredt elejük az erdészet, a halászat,

vadászat, földmérés, cukorgyártás, mütrágyakészítés és szeszfőzés, még a tantárgyak nevét is nehéz észbe tartani, hát még megtanulni azokat az öt-hatszáz oldalas könyveket, jegyzeteket.

Napról-napra kedvetlenebbül jártak-keltek. Miska már csak fél csirkét tudott megenni, Pista nem ült le a zongora mellé, pedig imádta a zenét. Nem jártak be Kecskeimetre, hogy egy kis cigányzenén felüldüljenek. Gondokkal viaskodtak és aggodalmak gyötörték őket a szép nyári éjszakákon.

Egyszer azonban, mintegy varázslásra, megváltozott a két fiu kedélyállapota. Pista naphosszat zongorázott a kerti kis házban és Miska is utánanézett, hogy merre laknak a környéken a szép lányok.

Elutazásuk alkalmával ünneplés igéretet tettek az apjuknak arra vonatkozólag, hogy kijárnak a rezet, majd ök megmutatják, hogy tudnak a Daróczy-fiuik kitüntetéssel is szigorlatozni, ha akarnak.

Majdnem ugy is lett. Az egyetemen tiszteletreméltó szorgalommal dolgoztak. Eljártak az előadásokra és sorra pótlották a hiányzó vizsgákat. Minden baj nélkül el is jutottak a második szigorlatig. Ott egy kis balcsét érte őket. Pista kettőből, Miska háromból vágódott el.

A balsiker teljesen megtörtöte őket. Napokig szótlanul, buskomoran jártak közöttük. Őszintén és szívből sajnálták a fiukat. Meleg érdeklődéssel közlekedtem hozzájuk.

— Gyerekek, megtörtént ez már másokkal is. Emiatt nem szűnik meg a világ, — vizgasztaltam őket sörözés közben.

— Nem-e! — kapt fel bus fejt Miska, a sörhabot behörpintve bajuszakja szegélyéből, — dehogyan nem. Itt aztán már nincs tovább, Igaz-e, Pista? — pislantott fivérére.

— Sópörje el a pusztai szél ezt a veszekedett egyetemet, ha még így sem sikerült kifogni rajta, — jajgatott Pista.

— Ne járjon a szád! — főrdött rá a másik. — Majd én elmondom. Hát édes egykomám, az ugy volt, hogy két esztendeje Pistával otthon kidolgoztuk a haditervet. Muszáj volt. Az öreg szigoruan elővett bennünket. Felosztottuk az anyagot. Pista ezt tanulta, én meg amazt. Fele mégis csak a fele. Nem igaz?... Amig ő a kémiát biftáta, addig én az utépitést tanultam. Pista készült biológiából, én meg a szeszgyártásból. Így aztán mindegyikünk kétszer vizsgázott. Egyszer magáért, egyszer a másikért... Hát így volt. Ugyan ki tud bennünket megkülönböztetni? Pista tenyerébe hajlotta nagy buta fejét és tanácsalanan meredt a csikosz alzatleritőre. Később meg is szólalt:

— Na, komám, most itt állunk két-szer levizsgázva.

— Az ötlet nem rossz, éppenséggel nem rossz, sőt van benne valami biztató — mondtam én elismerőleg. — Mondom nektek, ez a rendszer meglegően jó, legalábbis olyan mint a suba.

— Mit szavalsz, te félbolond? — roffent rám dühösen Miska.

— Persze, hogy suba, ki is lehet fordítani. Most te, Miska, abból fogsz szigorlatozni, amiből Pista készült, te meg, Pista pajtás, abból vizsgázol, amiből Miska tanult... Hátha így sikerül...

— Neked tisztára elment az eszed, vagy csak ugratsz bennünket? — kezdte szeliden Pista.

— Miért? Nagyobb baj nem érhet benneteket, csak az, hogy ujra elbuktok.

— Szórol-szóra így van, — látták

be igazságomat a fiuk és meg is fogadták tanácsomat.

Öktoberben le is vizgáztak mind a ketten. Igaz, hogy nem kitüntetéssel, de levizgáztak és ezt csak a helyes és gazdaságos munkabeosztásnak köszönhetők. Mert sokszor van, hogy nem az arat, aki vet.

BÉKEFFI JÓZSEF

Váram

Van egy csodásod, hatalmas váram. (Isten-érvel magam eszálтам.)

Fala erős Hit, tetője Remény. (Aki itt trónol: nem lelkiességönyű!)

Órség itt nincsen. Nem is kell! Minek? (Nem dől meg az én váram senkinek!)

Ez a vár Csoda! Ez a vár Erő! (Engem mindenkor megvédelmező!)

Földi erő nincs, mely ezt ledöntse... (Engem, ha győz, csak az Isten győz le.)

ASZTALOS P. KÁLMÁN
(Csanádkalota)

Szántó-vető vgyok

Szántó-vető vagyok, szeretem a földet, Szerelmem a délibábas róna, A mezőn a szívem végtelenbe tárog És enyém a buza-mezők csokja. Elvezem a taru vadvirágok bókját, A margarétát megsimogatom. Ezen a gyöngyharmattal szentelt szép helyen Az Ur Isten is itt van valahol.

Szántó-vető vagyok, szeretem a földet, Itt találkozik velem a Béke, S magát kívánja a sok gyümölcs Összel, terhes fákra éro-felbe'. A termésed fia vagyok, s verjétkkel Szerelmem a barázdába oltom. Lékem a pacsitárkkal ég felé rebbemz, Az Ur Isten is itt van valahol.

KÁPOSZTA FERENC (Ipolyvece.)

Paraszt-költő bánata

Nekem nem teher az élet, Nekem szépek a surke napok, Pedig senkinek sem néznek, Megvetnek, gonyolnak a nagyok, Mert én is csak egy paraszt vagyok!

Tűn ha iródomoly lennék, Ismernek nevem mindenfelé, Szécs szárnnyok uelnek, A hírvén s dicsőség felé. S páma hullna lábaim elé.

De, mivel csak paraszt vagyok Hába zengek szép dalokat, Csak megvetést, csak gonyt kapok S keserű átok — buborokot, Amit az irvegem adnak...!

HORVÁTH JÓZSEF (Pustamiske)

IGAZGYÖNGYÖK

Csak az önzónek nincs vizgastalása a földön.

Soha sines egyedül, aki a könyvet szereti.

Az igazság az élet ékköve.

Nem az van messze, ami távol van, hanem az, ami elérhetetlen.

A jelent könnyű megcsalni, a jövendőt soha.

Az alkotás a lélek öröme s a törekvésen való gyönyörűség.

Az egyik ember elpusztul, mert érez. A másik boldogul, mert hazudja az érzést.

KIS VASÁRNAP

Jézuska ajándéka

Csengő csendül csendesen,
 Angyal jár most idelem.
 Karácsonytört — ugy tudom —
 Át száll minden kulcslyukon.
 Csitt! . . . Csitt! . . . Aranyfogatóm
 Míhozzánk is megjött már!
 A kezében karácsonyfa,
 Menyországól nekünk hozta.
 Aggatótt rá cukrot, gyertyát,
 Aranydiót, aranyalmát.
 Csillagszórót is tett rája,
 Fénylik is már a székrajja.

Cseng a csengő, itt a szép fa!
 A kis Jézus ajándéka.
 Köszönjük az angyalkának
 És a jó kis Jézusknak.

TÉLI ÁLDÁS

Hull a hó, száll a hó
 Messze, messze Égből.
 Hull a hó, száll a hó
 Az Isten kertjéből.

Hull a hó szaporán,
 Mint a fehér lepke,
 Ráterül paplanul —
 A kis buzaszemre.

A szép hó, a jó hó.
 Ajándék az Égből.
 Áldás a jó Isten
 Égi szent kezéből

MÓRA LÁSZLO

A legszebb templom lta: MÓRA LÁSZLO

Ostoros Pista bácsi arról volt híres faluszerzte, hogy volt neki tizenhárom gyermeke s mind a tizenhárom gyermekét egyformán nagyon szeretete, egyformán ruházta, egyformán nevelte.

Beggel, mikor Pista bácsi fiai hangos dicseréssel köszöntötték a tanító urat, bizony, a sok iskolás fiu nagy bámulással, talán irigykedéssel is nézett végig rajtuk. Egyforma volt a ruhája, irkája, palatáblája mindegyiknek. Az aruk meg olyan egészen egy és ugyanaz volt, hogy még a tanító ur is mindig a másikra nézett, mint amelyiknek a nevét szolította.

Még az hozzá, hogy a tizenhárom testvér mindig együtt járt, egyformán öltözködött, még egyformán is gondolkodott.

Az kérdező egyszer valaki a legkisebb Ostoros fiutól:

- Mi leszel, Pista, ha nagy leszel?
- Ami az apám, — volt a felelet.
- Hát te mi leszel, Péter?
- Ami az apám.

S ahogy mind a tizenhármát végigkérdezte, mind a tizenhárom azzal felelt:

- Ami az apám.

Ostoros Pista bácsi pedig nem volt más, mint egy becsületes, szorgalmas és amellett mindig magyarországi gazdálkodó ember. Takaros kis házacskája volt a fútcán, szőleje, kaszálója, gabonafölde kint a határban. Adott neki a jó Isten mindent bőven. De meg is érdemelte. Dolog nélkül nem látta őt senki soha. Dolgozott, verejtékezett. És így okoskodott:

— Ahol ilyen nagy a jó Isten áldása gyerekekben, ott a gazda türelmének is nagyának, szorgalmának is soknak kell lennie.

Mentek, szaladtak az évek. Nagy lett mind a tizenhárom Ostoros gyerek. Eleinte csak az apjuk gazdaságban tanulták a mesterséget. Az egyik szótól permetozott, a másik

kaszálni ment az ér mellé, a harmadik a termést hordta be a szérűből és így tovább. Mindegyik megtalálta a maga dolgát. Civaltodni, perlekedni, nem látta, nem hallotta őket senki.

Hanem egyszer a legöregebb Ostoros fiu elkerült a háztól. Megházasaodott, új tanyát, új gazdaságot szerzett. Aztán a másik is megházasaodott, a harmadik is. Megcelekedte valamennyi. Minden hónapra esett egy-egy fényes esküvő. Még a szaruk is észrevették ezt és huncutul csörögtek-pörögtek szét a madárközönségnek:

Házasaodik egy Ostoros.
 A harmadik most a soros.

A békák is meghallottak valamit a dologról s ők is adták tovább a hírt a szélurfirnak:

Házasaodik egy Ostoros.
 A nyolcadik már a soros.

Még a galambok is összesúgtak-bugtak egy szép napon a padlásablak előtt:

Házasaodik egy Ostoros.
 Az utolsó már a soros! . . .

Hát csakugyan sorban megházasaodott valamennyi. Tizenhárom új tanya, tizenhárom új gazdaság monda, hirdette az arrajáró embekeknek: itt is Ostoros a gazda, itt is, itt is . . .

Hanem az öreg Ostoros Pista bácsi nem sokáig örülhetett a fiai örömenek, szép életének. Itt hagyta a földi életet. Valami hírtelen jött betegsége a temetőbe vitte.

Magára maradt a hatalmas birtok, a fecskefészekes, tornácok ház, az apai vagyon. A falubeli emberek, asszonyok összesúgtak-bugtak. Suttogva kíváncsították, kié lesz a hatalmas birtok. Hogyan osztják azt tizenhárom felé? Hogy vesznek össze rajta?

Egy napsütéses tavaszi napon összejejték az Ostoros testvérek az öreg portán, meghányini-vetni, kié legyen a ház, a szőlő, kaszáló, az állatok?

A százeves diófáról sárgárigók leskelődtek le. Kiváncsiak voltak ők is, mi lesz a vére ennek a nagy tanácskozásnak.

— Tudjátok mit, testvérkéim? — szólalt a legöregebb testvér, mikor már valamennyien együtt voltak:

— Irjuk fel egy cédulára, ki mit kíván az örökségből. Tegyük ezt Palakónak a süvegébe s ki melyiket kihuzza a 13 kivánság közül, annak azzal kell beérni. Ha ketten-hárman is ugyanazt kívánnák, azok majd újra egyezkednek, újra huznak.

A testvérek helyesnek találták mindent, s szó nélkül beleegyeztek. Egy percc sem kellett, máris a süveg fenekén nyujtozott mindegyik papír.

Pista, a legkisebb, húzott elsőnek. Kitergette, kisimogatta a cédulát s olvasta hangosan:

— En nem kérek édesapám gazdaságából semmit!

— Így hát te, Pista testvér, nem kapsz semmit! — szólalt a többiek. — Sajnáljuk, de te is beleegyeztl abba, hogy ki mit huz, azt kapja.

Pista egy cseppet se szomorokodott. Nyugodt szívvel, kíváncsi szemmel leste, mit huz Gyurka, a következő testvér.

Gyurka jó sokáig kotorászott a süveg fenekén, mintha a legjobbat szeretete volna kifürkészni. Végül is húzott egy cédulát. Kibontotta, kisimogatta, akár az előbb Pista. Hangos szóval olvasta a ráirt rövid kívánságot:

— En nem kérek édesapám gazdaságából semmit!

Igy ment ez tovább is. Akár hiszték, akár nem, a süvegből mind a tizenhárom cédulán ez a sorok kerültek ki.

— En nem kérek édesapám gazdaságából semmit!

Ösezenézett a tizenhárom Ostoros testvér. Összelekeztek, megcsókolták egymást. Majd megint tanácssal szolgált Ábris, a legöregebb:

— Látom, egyformán ver a mi szívünk még mindig, testvérkéim! Hogy egyformán mindnyájunké legyen édesapánk földje, tudjátok-e, hogy cselekedjünk?

— Adjuk el az öreg birtokot s az áraból csináltassunk a jó Isten dicsőségére egy szép templomot. Hiszen még ugy sincsen a falunknak temploma. S ez meg is maradna egyformán mindnyájunknak.

Az Ostoros fiuk egyszerre mondták:

— En is ezt gondoltam, én is ezt gondoltam.

El is készült a templom hamarosan. Ennél szebb templomot még sohasem emeltek a jó Istennek! Aranyszívűből volt annak minden téglája.

Fejtörő:

- eleg — ászol
- lég — s
- égce — avar
- ön — tas
- röm — ó
- eli — ar
- él — rat
- lma

(Megjeltes: Megjött a Jézuska)

A FALUSI OTTHON

Karácsony

Karácsony a család ünnepe. Igazi ünneppé csak a háziasszony, feleség, anya teheti, aki szívének meleg szeretetével a hideg tűzhelyen is tüzet tud gyújtani, a semmiből is kalácsot teremt az ünnepi asztalra s a nincstelenség ezer gondjait között is a Jézuska-várás szelid hangulatát tudja belopni az elfáradt lelkekbe.

A Szeretet váltotta meg a világot s a szeretet ma is csodákra képes: kisimitja a fáradt arcokat, reményt önt a csüggedőbe, megboocsát az ellene vétkezőknek. S a szeretet örök lángja az asszonyi lélek. Nem arra hívatott, hogy országok sorsát irányítsa, hirmevet szerezzen, hogy tudásával bámulabba ejtse a világot, hanem mindezeknél sokkal többre: hogy békében, szeretetben fusse össze a családot. Hívőben és odaadóban, mint az őrszem a bástyafokon, örködik a parányi kis gyermeklélek ébre-

désén, hogy az a kicsi ember semmi mást ne lásson, ne érezzen e szürke világból, csak az ő szeméből kisugárzó gyöngéd szeretet. Nem vesztel kárba a napja, ha egy simogatásával, tekintetével csak egy pillanatra is derít árasztott, mosolyt fakasztott maga körül.

Nincs ott jó karácsony, ahol nincs jó asszony, feleség és anya. Csak ő tudhat tündérpalotát varázsolni a szegényes kunyhóból s aranyhaju királykisasszonyt az egyszerű kis fabábuból, csak ő tudja csillogó fátviolával bevonni a tépett papírláncokat.

Magyar asszonyok! Gyujtsátok fel hát a szeretet millió lángját karácsony szent ünnepén, hogy nemzetünk nagy karácsonyfáján is kizöldüljön a remény s messze világítson a betlehemi csillag szelid fénye a virradó magyar éjszakában!

Az ünnepi asztal receptjei

Májpüré-leves. Három deka zsirba kevés apróra vágott vöröshagymát, zöld petrezselymet adunk és aztán 20 dekagramm megdarált tertsévgy borjumáját zsirjára párolunk, meghintjük 5 deka liszttel és felöntjük kevés hideg vízzel. A husról lekerülő oszontot sós vízben főzzük, adunk bele egy-egy darab sárgarépat, petrezselymet, darabka zellert és egy kis hagymát, a zöldségek csontjával másfél literre szaporított és megszóva megfőzzük. Tálaláskor egy kanál tejfölt és pirított zsemlyekockát adunk a leveshez.

Kappanpecsenye. Ha az állat egy évesnél idősebb, a sütés előtti napon vágjuk le, hogy husa porhanyós legyen. Az elvágás helyét bekötjük és az egész kappant tolassal nagy edényben hideg vízbe tesszük, fadarabokkal lenyomva, hogy egészen a vízben feküdjön; másnap reggel pedig megtisztítjuk és zsigereitük. Többszörös hideg vízben való átmosás után ajánlatos a baromfit fél óráig hideg vízben áztatni, hogy a szagát elveszítse. Megtűzelhetjük 5 dekagramm füstölt szalonnával, aztán sütés előtt fél órával beszózzuk és a pecsenyesütőbe háttal felfelé állítjuk be. Sütés előtt 15 deka zsirt teszünk a kappanra és gyakori locsolás mellett saját levélével sütjük. Ha a háta pirosra sült, megfordítjuk hogy minden oldala szép piros legyen. Zsírban sült burgonyával és rizszel tálaljuk.

Almákompót. Egy kilogramm savanykás almát meghámozza, magházától megtisztitva, nagy szeletekre vágunk. A megtisztított almára 12 deka cukrot, kis darab citromhéjat, fahéjat és 3 deciliter vizet öntünk, fedő alatt puhára főzzük. Hidegen tálaljuk.

Csöröge. Két dekagramm zsirt eldörzsölünk 17 deka liszttel, hozzáadunk egy deka cukrot, kevés söt, egy evőkanál erős rumot, egy egész tojást és négynek a sárgáját. Esetleg még kevés lisztet teszünk hozzá, hogy a rétestészánál valamivel keményebb legyen. A tésztát jól kidolgozzuk hólyagosra, aztán vékonyra nyújtjuk, majd 10 cm hosszú és 2-3 cm széles darabokra vágjuk és derelyemétével középen nyílást vágunk, amelyen a tésztá egyik végét áthuzhatjuk. A tésztát legalább egy óráig pihentetve, forró zsírban kisütjük. Sütés után a tésztát fehér papírra szedjük, hogy a papír a zsirt felszívja. Porcukorral és gyümölcslekvárral adjuk asztalra.

Kánya Terézia

- Maga miért került ide?
- Mert a munkahelyemről, ahol dolgoztam, hazavittém a munkát.
- De hiszen ezért jutalmat érdemelt volna, nem büntetést.
- Csakhogy én a pénzverésben dolgoztam.

A műkedvelő jós jóvendől a kisasszonynak.
 — Azt hiszem, kétszer fog férjhez menni.

A lány pirulva felel:
 — Jobb szeretném, ha egyszer mennék férjhez, de azt aztán biztosan tudja!

MEGJELENT!
 Ástalos P. Kálmán:
„Parasztbredés“
 című könyve. Ára 1 pengő és kapható a szerzőnél:
 Csánádpalota, Baross-u. 48.

GAZDAÉLET GAZDATUDOMÁNY

Az OMGE közgyűlése

A december hó 11-től 17-ig tartott *gazdaként* befejezéséig december hó 17-én tartotta meg közgyűlését az *Országos Magyar Gazdasági Egyesület Somssich László gróf titkos tanácsos elnöklésével.* Az elnök megnyitó beszédében ismertette a mezőgazdasági helyzetét. A buzavetésterületek csökkentésével kapcsolatban avatosságot ajánlott. Összefügg ezzel a kérdéssel az alomszalmaszüséglet és az istállótrágya kérdése is, mert ezek biztosítják a talaj termőerejét. A buzát helyettesítő növények között elsősorban az *olajos és ipari növények*, továbbá a *len és kender* termelése jöhet tekintetbe. Növelni lehet a takarmánynövények termesztését is s ezzel lényegesen fokozni lehet az állattenyésztést. Rámutatott az elnök a *tengeritermelés visszaszabítására*, ebből a terményből gyakran szorunk behozatalra, holott, ha a vetésterületeket fokoznánk, még kivitteli felesleg is mutatkozna. Gyapjútermelésünk kérdését is megemlítette az elnök és megállapította, hogy a juh-tenyésztés jóvelmedőségének előfeltétele a megfelelő gyapjúár. Ezután állattenyésztési, agrárszociális és birokpolitikai kérdésekkel foglalkozott az elnök. Hangsúlyozta, hogy a birokpolitika csak úgy fog eredményre vezetni, ha a termelés szem előtt tartásával a termelvények megfelelő áron való értékesítése által fokozza a megfelelő munkakalkulációt, biztosítja a munkások szociális jólétét, szaporítja a független kisgazdák számát, de egyben ügyeljen arra, hogy a magyar középbirtokos osztály fenmaradjon.

A közgyűlés az elnök megnyitóbeszéde után a különböző jelentések tárgyalta.

Állami szőlővesztek és oltványok kiostyása. A földművelésügyi miniszter az állami szőlőtelepek folyó évben előállított szőlő és szőlőbortyú árát, valamint az igénylés módjaitat megállapította. Ez intézkedés szerint eladásra kerülnek *amerikai fajtájú szima és gyökeres szőlővesztek*, továbbá *hazai fajtájú szima és gyökeres bor- és csemege-szőlők*, valamint *szőlőbortyú is.* A szőlővesztek és oltványok íránt az *egri, tarcali, soproni, balatonaradsi és keszthelyi* magyar királyi szőlészeti és borászati szakiskola igazgatóságánál, illetve a magyar királyi *Mathias János állami szőlőtelep* (Katonatelep), vagy a *lopasi és kistornai* magyar királyi állami szőlőtelep közelében lehet érdeklődni és az igényléseket is ide kell benyújtani. A benyújtás határideje 1940 január 31.

Mezőgazdasági gépkezelői tanfolyam Szolnokon. A Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara (Debrecen) a földművelésügyi minisztérium támogatásával a *szolnoki fa- és fémipari szakiskolával együttesen január 8-tól mezőgazdasági gépkezelői tanfolyamot rendez.* A tanfolyam egzsnapnyi oktatással három héttig tart. A hallgatók felvétele a *Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara* hivatalánál (Debrecen, Hunyadi-utca) szóbeli vagy írásbeli jelentkezés alapján történik. A beíratási díj 15 pengő.

Tizenkétezer hektár bor cserélt gazdát Tapolcán. Az Alsódnántúli Mezőgazdasági Kamara a tapolcái járási mezőgazdasági bizottság útján *Tapolcán* nagyszabású borvásárt rendezett a balatoni hegyvidék szőlőtermelő gazdáinak boraihoz. Az ország minden részéből mintegy 700 vevő érkezett és 12.000 hektoliterrel több bort vásároltak. A vásáron igen nagy számmal volt képviselve a visszaváltó felvidék minden része.

Az őszi vetések állása. A földművelésügyi minisztérium vetésjelentése szerint az őszi vetések közül a koraiak a kedvező időben jól bekrogsodtak és erőteljesen fejlődnek. A kései vetések jól és egyenletesen keltek és szépen fejlődnek. A takarmánykészlet gondos és takarékos beszállással szűkösen elegendő lesz. A *szász egyszéki állapota* kielégítő.

Kukorica — buza!

„Szép vagy Alföld, legalább nekem szép” — irta lénglelki költőnk s melyik magyar ne írná alá ezt az örök igazságot! Sajnos, a gyönyörködtető szép nem mindig azonos a gazdasági széppel. Gazdaszemmelle nézve a nagy magyar Alföldet, bizony nem mondhatunk mindent szépnek. Más vidékről származó növénytermesztőnek rögtön szembetűnik a vetésgorgó egyhangúsága *kukorica-buza-kukorica buza...* a végtelenségig.

Kétségtelen, hogy figyelembe véve az összes termelési tényezőket s egybevetve azt az értékesítési lehetőségekkel, a tanyavilág sajátosságaival, az alföldi magyar hajlamaival, azt a vetésgorgót nem ítélnéjük el oly szigorúan, mint azt sokan — a viszonyokat ott közelebbről nem ismerve — tessék; De azért ezt a rendszert eszményi gazdálkodásnak még sem nevezhetjük.

Nem segít például az sem, ha egy tavaszi kalászosot beiktatva, hármas forgóra térünk át és pedig azért nem, mert a *kukorica — különösen istállótrágya nélkül — nem jó előveteménye a kalászosoknak.*

Hogy őszi kalászosnak nem jó előveteménye, azt bővebben magyarázni nem kell, mert ki tudja mezdáni kukorica után a szükséges három vagy legalább két zástánt? Ki tudja a ritkán kapált kukorica-buzaforgót gyomoktól tisztán tartani, ki tudja kukorica után minden őszijét idejében elvetni? Ennek a „forgó”-nak mindkét növénye talajrontó, vizet pazarló növény.

Mindezek — hogy ugy mondjuk — kézzel fogható hátrányok. Van azonban a kukorica előveteményének egy láthatatlan, a földben lejárásodó rossz tulajdonsága, amire magyarázatot csak alig pár éve tudunk adni, ugy, hogy az még nem mehetett át a közudatba. Ez pedig a következő:

A kukorica a tarlóban nagytömegű, messze elágazó gyökérmardványt hagy maga után. Ennek el kell korhadni. Az elkorhasztást apró lények: baktériumok végzik akkor, amikor a gyökérmardványokból táplálkoznak s azokat áthasonlítják saját testükké. E baktériumok is növények, ha alacsonyrendűek is. A levegő szénsavát ugyan nem tudják hasznosítani, mert nincs levélzöldjük, azonban a növények táplálkozásáról ismertek nagyjában a baktériumokra is állanak: táplálkozásuk a gombákéhoz hasonlítható leginkább. Nekik is szükségük van szénre, oxigénre, hidrogénre. Ezeket bőven megtalálják a kukorica mardványvaiban, de szükségük van azonkívül nitrogénre, foszforsavra és egyéb ásványi sókra, ezeket azonban már csak nyomokban találják a gyökérmardványokban. Honnan vegyék hát? A talajból! Minthogy a baktériumok teste nagyrészt fehérjéből áll, a növényi fehérje pedig igen sok nitrogént és foszfort tartalmaz, nyilvánvaló, hogy a baktériumok a gyökérmardványok elkorhasztása közben a talajból sok, könnyen felvehető nitrogént és foszfort vesznek fel, elvonva azt a természet növényétől, a leukorica utóveteményétől, a buzától.

A baktériumok is növények, szögeztük le az előbb. Vagyis e korhasztó baktériumok is akkor táplálkoznak, amikor a talaj kellően nyirkos és mikor a talaj már felmelegedett. Tehát akkor, amikor a haszonnövény fejlődne, de nem tud, mert a baktériumok a két legfontosabb táplálóanyagot, a foszfort és a nitrogént elvonják előle.

Igaz, e nitrogén és foszfor a baktériumok csakhamar bekövetkező pusztulása után ismét átalakul növényi táplálékká, de csak lassan. A foszforból ugyanis csak hosszú hónapok, sőt évek múlva lesz ismét növények által felvehető foszforsav.

E kellemetlen és káros hatáson könnyen segíthetünk. A kukorica-mardványok elkorhasztásában leggyünk segítségére a baktériumoknak. Adjunk nekik könnyen felvehető foszforsavat és nitrogén műtrágyák alakjában. Így meggyorsítjuk munkájukat és elkerüljük azt, hogy a talajból elvonják e növényi tápláló anyagokat éppen akkor — ősszel és tavasszal — amikor a haszonnövények is legjobban fejlődhetnek.

Téves tehát az a nézet, hogy ilyenkor csak nitrogén-műtrágya adagolással oélt érünk. *Foszfor és nitrogén-műtrágyát kell adnunk*, hogy a kukorica után következő kalászos el ne akadjon. Különösen áll ez alföldi foszforos talajokra. Kiegészített, korai, bő termés csak akkor várható, ha foszfort is adunk. Még ez idén is, amikor a csapadékos május rendkívül kedvező volt a nitrogén felvételre és megszorulás is alig volt észlelhető — a kései beérésű táblákon sem — illetékes szakemberek ismételtlen állapították meg fenti igazságot.

Istállótrágyás kukorica után is tapasztaljuk a fent leirt jelenséget, még inkább, ha a kukorica istállótrágyában nem részesült. Kukorica-buza — kukorica-buza forgóban pedig jó, ha minden második „kukorica évben” jut némi istállótrágya a talajba.

Minthogy nincs arra remény, hogy az Alföld e jellemző forgóját egy csapásra megváltoztassuk (nem is lenne az az értékesítés előzetes megszerzése nélkül), tegyük meg legalább azt, amit megtehetünk. Kapcsoljuk ki a kukorica-előveteménye e káros hatását a nitrogén-műtrágya adagolásával. *A foszforsavas műtrágyát adjuk egyszerre a kalászos vetése előtt ősszel; a nitrogént két adagban március elején és végén, tevéketlen közt talajon három részlethen és pedig ősszel vetés előtt, azután tavasszal március elején és végén.*

Ez a magyarázata annak, hogy jó elővetemény után hazai jó buzatalajokon *szuperfoszfáttal* érünk el sokszor *legjobb üzleti eredményt.* Rossz elővetemény után (tehát kukorica, napraforgó, cirok: általában mindazon növények után, melyek nagytömegű gyökérzetet hagynak hátra)

foszforsavas és nitrogén-műtrágyát kell adni. Persze nem vonatkozik ez a pillangós növényekre, mert ezeknek gyökérzete bőven tartalmaz nitrogént. Foszforsav-műtrágya adagolása itt, mindig egymagában is elegendő lesz, nitrogént adni felesleges volna.

Foszforsavat, *szuperfoszfát* magyarszében szegény talajokon: *Hungária-Mészfoszfát* műtrágyákban juttatjuk a talajba.

A méhészt teendői télen

Aki méhcsaládjait kellő gondnal, szabályszerűen betelelte, nyugodtan nézhet a sikeres áttelelés elé. Most már a méhészt főteendője a méhek téli nyugalmának biztosítása. Főként az egér és a harkály zavarástól kell a méhestől távol tartani.

Amennyiben a beteleléskor a védőszalmapárnákat nem helyezték volna el, azoknak elhelyezésével ne késlekedjünk. Meg kell védeni a kaptárakat a hideg északi szél káros behatása ellen is. Ezt megfelelően felállított egyszerű szélvédők alkalmazásával könnyen biztosíthatjuk.

A télre eltett lépesmézet állandóan száraz, hűvös, lehetőleg egyenlő hőmérsékletű helyiségben tartjuk s az egerektől védjük. Melegebb idők beálltával a jól záró ládába vagy szekrényekbe elhelyezett lépkészlet kényezéssel kell megvédeni a viaszmozkártaellen.

Mikor okoz betegséget a téhen teje?

Nemrég egy erdélyi községben veszett farkas által megmárt téhen tejéből többten ittak. Közülük ketten vesztétségben meghaltak, a többieket ojtják vesztétség ellen; talán sikerül őket megmenteni. Ez a hír juttassa eszünkbe, hogy nem szabad meginni vagy eladni a togyfűmókóros, l. togyfű is hólyagot mutató szájs- és köröm-fájásos, a himlős togyfű, l. fenében, vesztétségben, bélyugyulladás, togyfűgyulladásban megbetegedett téhen tejt, mert az ilyen tej a fogyszótban igen súlyos betegséget idézhet elő. Ha a téhen szájs- és köröm-fájásában megbetegedett, de togyfű hólyagok nincsenek, akkor erőlyes felforralás után szabad csak tejből inni. Hasonlóképpen csak felforralás után szabad inni az olyan téhen tejéből, melynek bél-, méh-, tüdőgümőkórja van.

A hernyófészkeket le kell szedni gyümölcsfáinkról!

A törvény szigorúan előírja, hogy gyümölcsfáinkról a hernyófészkeket le kell szedni és el kell égetni. Mindenkinek fontos érdeke, hogy ezt a munkát lehetőleg még karácsonyig végezze el. Januárban már kezdődik a koronariktítás s így erre nem jut idő.

A hernyófészkeket lámpával is le lehetne égetni, de így nem végünk olyan alapos munkát, mint az ugynevezett hernyózó olóval. Hernyózásra bármilyen erősebb kivitteli oló megfelelő. Fontos csupán az, hogy az oló becsukható szárához ugy erősítsük a zsinagét vagy az erősebb huzalt, hogy azzal még az ujnyi vastag gallyakat vagy vesszőket is könnyen levághassuk.

A hernyófészkek leszedésének elmulasztása nagy veszélyt jelent, mert tavasszal ezekből előbujnak a bennük áttelet hernyók és nyomban letarolják fáink lombját, mihely az a rügyekből kibontakozik.

A káros rovarok irtásának teljes hasznát természetesen csak akkor élvezük, ha gyümölcsösünk szomszédságában és közelében mindenki elvégzi ezt a fontos munkát. Ezért helyes és jogos, ha egy közszeg gazdasádalma összefog a közös ügy érdekében és előbb jó szóval, később keményebb eszközökkel kényszeríti a munkára azokat, kik nem értik vagy nem akarják megérteni az alapos hernyóirtás fontosságát.

HANGYA IPAR R.T.

Gyártmányai:

Pulvo háztartási tisztítószert edények, festetlen fa-, fém- és üvegtárgyak, kádak, mosdók tisztására.

Hiparin impregnáló lószerszámok, kocsitétők és bőrdzsépek részére.

Furmol folyékony fém tisztítószert.

Esparit mospor olcsó, gazdaságos mosószer; nélkülözhetetlen a nagymosásnál.

Pipereszappanok kiváló minőségben, elsőrendű illatosítással.

Szövetkezeti terpentines cipaszta tikorfenyt ad a cipőnek.

Szövetkezeti sósborszesz

Kefe, seprő, meszelő

űdit, erősít, gyógyít!

HIREK

Borzalmas robbanás egyromániai cellulóze-gyárban

A Brassó melletti Zernest községben december 14-re virradó éjjel egy órákor az ottani cellulóze-gyárban fel-robbant egy hatalmas lőr-kazán, aminek következtében az egész gyár-telep kigyult. A robbanás után a klórgáz előtörtte a gyár és a község területét.

A mentési munkálatokat megnehe-zítette az, hogy a környéket súlyos klórgáz-réteg borította el, amely a mentők közül sok embert megmérge-zett. A gázelhöz később elborította a község állomásait is, az áthaladó vonat utasait csak nehezen sikerült biztonságba helyezni; az állomá-szónok és a vonatvezető életét is vesz-telte.

A szerencsétlenség következtében 69 ember meghalt, 90 súlyos klórgáz-mérgezést szenvedett; a sebesültek száma pedig megközelíti a kétszázat. A robbanás okának kiderítésére a vizsgálat folyik.

A Kormányzó a TÉBE karácsonyfaünnepén. A takarékpénz-tárak és bankok egyesülete december 17-én, vasárnap, immár tizennyolcad-szor tartotta meg szép ünnepség ke-retében gyermekfelruházási akcióját a tózsde kupolacsarnokában. *Buda-pest legszegényebb gyermekei részes-ültek ajándékban,* még pedig ismét a legszükségesebbel: télikabattal, cip-ővel és kötött kabáttalval ajándé-koztattak meg. Budapest elemi isko-láinak igazgatói jelölték ki a legsze-gényebb és legérdemesebb 6—10 éves gyermekeket, ezenkívül a budapesti árvaházak ugyanily korban lévő növe-nedekéi részesültek adományban. Összesen 2200 gyermek kapott ajándé-kot. *A Kormányzó neje* az idén is kitüntette magas megjelenésével a fővárosi pénzügyvezeték karácsonyi fűnépelyét.

Felszentelés Kassa új templomát. December 17-én, vasárnap délelőtti szentele-től *Madarász István* dr. kassai megyés-pispök Kassa új templomát, a „*Béke Királynője*” tiszteletére. Kassa boldogult nagy püspökének, *Pischof Coltrio* Ágost-on emlékére a Szent István jubileumi év fogadalmi templomának felépített templom-ot. A templomfelszentelési ünnepségen megjelentek a város társadalmainak elő-kölcseivel, valamint az összes testületek és hitbizalmi egyetek. A felszentelés után *Madarász István* megyéspüspök szentmisét mondott és főpásztori szózatot intézett a hívekhez.

Olaszbarát tüntetés az ország-zászlónál. December hó 17-én, va-sárnap Budapesten, a Szabadság-téri Országzászlónál lelkes ünnepélyben részesítették az olasz nemzetet a fasiszta kamarában történt magyar-barát tüntetés kapcsán. Az őrség felvonulása után az *Ereklyés Ország-zászló Nagybizottsága* nevében *Sebestyén Imre* ny. kuriai bíró mon-dott beszédet, amelyben kifejezésre juttatta, hogy az olasz kamarában elhangzott ünnepő szavak a *hála végtelen érzésével töltöttek el mind-nyúdjunkat*. Eppen ezért ez alkalom-al az őrség tisztelgése szólna a nagy baráti nemzetnek azért az ün-nepelésért, melyben európai hívatásá-nak örhélyen álló nemzetünkét részesítette. Az egybegyűlt községnek hosszantartóan éljenze az olasz né-pet és *Mussolini* miniszterelnököt, majd az őrség tisztelgve vonult el az Országzászló előtt.

Hajdu megye alispánjává ismét Rásó István választották meg. Hajdu vár-megye törvényhatósági bizottsága decem-ber 15-én tartotta az idén utolsó köz-gyűlést, amelyen *Rásó István* eddigi alispánt egyhangú lelkesedéssel újból alispánvá választották. *Losonczy István* főispán meglepő szavakkal üdvözölte *Rásó Istvánt*, aki ezután nagy beszédben ismertette munkaprogramját.

Ingeny fűzet, könyv és falikép. A he-lyes közlekedésre s a balesetmegelőzésére való nevelést hathatósan szolgálja az *Országos Közegészségügyi Egyesület* az-zal, hogy díjtalanul küldi meg a „*Mind-denkéit érhet baleset. Védkezünk ellene*” című fűzetet a *Légtelmi ABC*-vel együtt, bármely iskola, pedagógus, vagy ifjúsági egyesület részére, ha azt kéri s levelezőház 20 fillér bélyeget csatolnak. További 20 fillér bélyeg ellenében e fű-zetből több példányt küld az egyesület oly cdból, hogy azokat jutalmul kapják a legtanulmányosabb balesetelleni rajzokat készítő tanulók. Az egyesület 1500 pengő értékű faliképet és könyvet is oszát szét oly iskolák és ifjúsági egyesületek kö-zött, melyek a tanulók leghatásosabb balesetelleni rajzai közül néhányat 1940. évi február hó 28-ig VIII. Feszterház-u. 9. sz. alá beküldenek.

Háromévi börtön árdragításért

A budapesti büntetőtörvényszék most tárgyalta azt az árdragítási pert, amelynek vádlottjai *Breuer Imre*, a *Mauthner-börgyár* volt alkal-mazottja és *Fleischer Bernát* bórhu-ladékereskedő voltak. A vád szerint *Breuer* fivérének iparigazolványát felhasználva nagyobb mennyiségű talpbőrt és hulladékok vásárolt, an-nak egyrészt nagy nyereséggel adta tovább *Nagy József* cipészmasternek, másik részét pedig ugyancsak nagy nyereséggel *Fleischer Bernátnak* adta el. Később *Fleischer* a vád szerint a *Breuer*től vett mennyiségű 33 szá-zalékos használnál visszaadta *Breuer-nek*. *Breuer* beismeri, hogy a bört eredetileg 75 fillérrel kilónkénti áron adta el *Fleischernek*, később tőle 2 pengő 20 fillérért visszavette és to-vábbadta 2 pengő 80 fillérért *Nagy Józsefnek*.

A törvényszék bírósának mondta ki *Breuer* Imrét és ezért háromévi bört-őnre, míg *Fleischer*et egyévi bört-őnre ítélte. Az ítélet még nem jog-erős.

Tangóharmónika az élet öröme. Ez a jelszava a közismert jóhírnevű *Marnitz Tangóharmónika Szaküzletének* és méltán, mert amikor most Karácsony előtt végig-jártuk az üzleteket, a József-körút 37. szám alatti *Marnitz tangóharmónika* szak-üzletben csupa vidám arc fogadott ben-dünköt, úgy az eladók, mint vevők vidá-man tangóharmónikáztak. Mi különösen örömmel üdvözöljük ezt a hangszer-t, mert azoknak, akiknek nem volt gyer-mekkorukban módjuk egy hangszer 8—10 évi tanulni, azoknak most módjuk van néhány hónap alatt komoly zené-eljásitástani és amellett egész zenekart pótolni. *Nagy képes dragegyedek és szer-letet szívesen küld bárkinek ingyen fenti szaküzlet.*

Szegeden is lesz zöldkeresztes főzötanfolyam. *Szeged* közigazgatási bizottságának legutóbbi ülésén *Tóth Béla* dr. tisztiförvos bejelentette, hogy a népelelmezés megjavítása cél-jából Szegeden is rendszerezik a *zöldkeresztes főzötanfolyamot*. Ké-lőzte a főörvos azt is, hogy a Kö-zügyminiszter a járványkórház és a tüdőbetegrendező kibővítésére 80.000 pengőt, a tanyai ortelái kutak fura-sára és az utak portalanítására pedig a kereskedelmi miniszter szintén je-lentős összeget utalt át a városnak.

Légtörkutató ballonokat bocsátott fel a Meteorológiai Intézet. A Meteorológiai Intézet december 18-tól 23-ig a magasabb légrétegek viszonyainak tanulmányozá-sára *légtörkutató műszereket* bocsátott fel. A vesszőfontu kosárral elhelyezett műszert körülbelül két méter átmérőjű hidrogénnel füllött gumigömb vízzel a magasba. A gömb elpukkanása után a műszerszóár egytörnyű segítségével ér földet. Az intézet kéri a megtalálót, hogy azonnal sürgönyözzen a kosárra kötött leveleiben található minta szerint *Meteor Budapest* címre s a kosarat és a ballon-alkatrészeket gondosan őrizze meg ad-dig, amíg a visszaszállításra utastást nem kap. Szöröruan tilos és büntetendő cselekmény az állami tulajdonú műszers-kozár felbontása, mert a műszerek fel-jegyzésel tökremlenek. Aki a műszert sértetlenül beszoelgattatja, 20 pengő jutu-lomban részesül és költségeit megtérítik.

Katona Mihályt választották Kis-kunházas polgármesterévé. A város képviselőtestülete december 16-án töltötte be a december elsejével nyu-galomba vonult *Fekete Imre* dr. pol-gármester helyét. A polgármester-ségre négy helybeli és öt vidéki je-lölt pályázott. A két legtöbb szavazat-kapott jelölt közötti pótválasztás *Katona Mihály* dr. városi főügyész többségét eredményezte.

A fővárosi iparigazol-ványoknak több mint a fele zsidó kézben van

A zsidótörvény végrehajtását az ipar területén is megkezdte a fővá-rost. A napokban befejezték a vizsgá-latot és megállapították az elzsidó-sodott pesti ipari élet pontos adatait. Budapest területén a zsidóknak te-kintendő személyek és vállalatok iparigazolmányának és engedélyének száma 39.143. Az összes iparigazol-mányok és engedélyek száma 75.781. A zsidók arányszama tehát jóval túl-haladja az ötven százalékot: 51,68 szá-zaléka rug.

VAN MAGYAR KARÁCSONY!

Ne gondold, keresztény magyar testvérem, hogy nincs karácsony a világon, mert a föld urai és irányítói egymással viaskodnak és vértengerben keresik az igazságot, ami a saját felfogásuk szerint is kétféle, holott nem az.

A világ akkor sem volt jobb és más, amikor az első karácsony éjjele következett. Augustus római császárnak a legutolsó rabszolgája sem gondolta volna, hogy jöhet valaki, aki nagyobb fényt jelent, mint az isteni császár minden pompája. És Heródes sem tudta megmondani a napkeleti királyoknak, hogy hol van az új király, aki az emberek megváltására született.

De rátaláltak az egyszerű pásztorok még azon az éjszakán. És hiába ölette meg Heródes az összes kéteven aluli csecsemőket, annak az egynek jászolához lehettek ajándékaikat, imádhatták őt és szolozmát zenghettek tiszteletére.

Karácsony mindig volt és lesz is mindig, mert az az újja-születés. A bűnből, a harcból, a gondból és tülekedésből. Nincs élete annak, akinek karácsonya nincs. Csak véges és elmuló küszködése. Emberi erőlködése, ami csak garasok jutalmát hoz-hatja, a gyomor nyugalalmát és a zseb fesszengését. A jobb ember helyett a rosszabbat.

De nem ez a karácsony, hanem az, hogy a lelünk értéke gyarapodjék, ha kunyhóban élünk, ha palotában. A lelünké, egyformán a szeretetben, megértésben és közös akaratban.

Van karácsony! Van magyar karácsony, csak egyformán értsük meg kicsinyek és nagyok, mint ahogy megértették a hív pásztorok és buzgó napkeleti bölcek.

MÉZES JÁNOS

FELEMELTEK A HADIGONDOZOTTAK JÁRANDÓSÁGÁT

A kormány most megjelent rendeletével az idősebb hadiövezgyek, el-aggott szülők, árvák, rokkantak gyermekeinek nevelési díjait 50—300 százalékkal fölemelte. Az új kormány-rendelet szabályozza a honvédelmi törvény hatálybalépése után keletke-zett igények kielégítését is. A kárpát-aljai harcokban hetvenöt százalékos rokkantta vált tizedes páldául *havi 70*, a közlegény *havi 60 pengő jár-ndékot fog kapni*. Akieknek rokkant-sága leszerelésűkkor még nem alakult ki végleges, ideiglenes, egy-két évig tartó rokkantellátást kaphatnak. A hatóság eljárást esetleges alhu-zása esetén a járadék visszamenőleg is folyósítható lesz. Az övezgyek, ár-vák, elaggott szülők ellátását maga-sabb összegben, az ellátásra jogot adó házaságkötés véghatáridejét a leg-nagyobb méltányossággal állapítja meg a rendelet. A kellő időben kö-tött házaságból származó gyermekek születésük idejére való tekintet nélkül részesülnek gondozásban. A házasa-gon kívül született gyermekekről is az eddignél messzebbmenő gondos-kodás történik.

Borzalmas hajókatasztrófa. Tokiói távirat az újabbkori történelem egyik legnagyobb hajószerecsélen-ségéről számol be. A távirat szerint az *Indigirka* szovjet orosz gőzös *Hok-kaido* japán szigetelt északra zá-tonyva futott. A hajón körülbelül 1000 utas és 36 főnyi legénység tar-tózkodott. A japán kormány segély-hajókat küldött a szerencsétlenség színhelyére. A legutóbbi jelentések szerint eddig már 420 halottat szállí-tottak partra. 395 embert sikerült megmenteni, további 200 még nem került meg.

Újabb vélemények a Rákoshégi Bak-teriumlörlőről. *Fodor Gábor*, *Hajdúbüször-mény*: Hálás vagyok a Bakteriumlörlök. Az állatimat boldogá tették és az 1938. évben a szörök szála sem görbült meg. Sem sertések, sem apró marhának. Mindenki jószága részére ajánlom. — *Fekete János*, *Füzesgyarmat*: Nagyon örülök a tavalyi hozatalnak, most kérek 8 litert és a szomszédom részére is kérek 4 litert. Hálásan köszönöm a Bakterium-lörlöt és átletem sokáig. — *Bán András*, *Dunaszentesgyörgy*: Kérek 15 liter Rákoshégi Bakteriumlörlöt, mert nélkülözhet-lenül nagyon jó. — *Ughy Károly*, *Óhid*: Kérek 6 liter Bakteriumlörlöt utánvétel-t, már 3 éve használom s szintem nélkülözhetetlen a szárnyasoknál és sertések-nél. — *Simon Ferenc*, *Nagykökényes*. A Bakteriumlörlöt mindenkinek melegen ajánlom, jó hatásáról igazán meggyőző-dtem, úgy magamnál, mint szomszédaim-nal. Kérek most is 8 litert. — Szíves fel-világossággal és ingyenes prospektussal szívesen szolgál: *Aulitzky Ottó* vegy-szerkereskedő, Budapest, VII., Dohány-utca 84.

NÉMETORSZÁGBAN MŰ-KÖDNI KEZDETT EGY KI-ALUDT TÜZHÁNYÓ

Németországban váratlanul műkö-désbe lépett egy évezredekkel ezeltől kialudt vulkán. A történelem folya-mán most fordult elő először, hogy Közép-európában vulkánkitörést ész-leljenek. Tudvalevőleg Európa terüle-tén csupán *Olaszországban* és *Izland szigetén* voltak működő vulkánok. A *Duna* mellett levő *Sulzbach* köz-ség közelében emelkedik az 539 méter magas *Lichtenwald*-hegy. A környék-beli bajor földmívelők már régen a „*Szellemeik* hegyének” hívták, mert éjszakaiként lidérclámgokat figyeltek meg rajta. A napokban a vidéken gyakran hallottak földalatti moraj-lást és most kisebb földrengés kísé-retében kén-gázforrások és szikrák törnek elő a hegy belsejéből.

SPORTHIREK

Az őszi utolsó labdarúgómérkőzésen az élen tömörült három csapat helyezéseben nem történt változás. Az Újpest legyőzte a Ferencvárost. A Kispist győzött Debrecenben; a Hungaria Kassán.

A bajnokság őszi sorrendje a következő: 1. Kispist 20 p., 2. Újpest 20 p., 3. Hungaria 19 p., 4. Szeged 18 p., 5. Ferencváros 16 p., 6. Elektromos 15 p., 7. Törökvas 14 p., 8. Bocskai 12 p., 9. Haladás 11 p., 10. Szolnok 10 p., 11. Gamma 10 p., 12. Taxi 7 p., 13. Kassa 6 p., 14. Nemzeti 4 p.

Szabó Miklós a fedettpálya-versegény világrekordtal győzött Berlinben. A 3000 m-es futásban az eddigi 8 p. 26,4 mp-es világrekordot 8 p. 24,3 mp-re javította.

A Münchenben tartott szabaddagfogó versenyben a magyar birkózók 4:3-ra legyőzték a német csapatot, amelyben öt európai bajnok is szerepelt.

TANÁCSADÓ

Kérdés: Mennyiért lehet eladni a négydíjat? Kérlek megköszönni! Drágább ez, mint a rennes díjat? (F. L. Richardmajor) — **Felelet:** A négydíjat (Junglans nigra L.) fája szélesebb, tömörebb, mint a közönséges díjat. Butorifájak alkalmas. Értéke így valamivel nagyobb, mint a közönséges díjat. Árát számokban megadni nem tudjuk, mert az a nagyság, nedvesség és a vasati átlommsávolsága szerint ingadozó.

VÁSÁR ÉS PIAC

GABONATÜZSÉDE
Készárúpiac. Buzsa: tiszvált, fehértiszta, duna-tiszaközi, 77 kg-os, 80 kg-os, 82 kg-os 20,45; 79 kg-os 20,75; 80 kg-os 20,95. Rossz: pestvidéki 15,30—15,56. Tarkamányárpá: 1a 05—06 kg-os 17,00—17,85, középminőségű 17,10—17,35. Sör-

árpa: kiváló 21,75—22,25, prima 20,75—21,25, sörárpa 19,00—20. Zab: elsőrendű 19,50—19,75, középminőségű 19,35—19,45. Tengeri: tisztult 18,75—18,90, egyből 14,75—17,95.
Határvidékpia: Rozs márciusra 15,73 p.
Magyiac. Lucerna: nyers, arankás 230—230, fehérbárcs 300—310, löheres 230, nyers, arankás, 140—160, fehérbárcs 205—210, bitorheremag 05—75, szőszöbököny, sterilizált 41—45, tavaszi hükköny 32—35, csillagfűrt, fehér, lapos 16—17, köles fehér 32—35, vörös 28,50—29,50, repce 40—41, lenese nagy 36—37, közep 27—38, kicsi 23—26, expresszorsó 45—50, Viktória-borsó 45—46, dunai szokványban 30,50—31,50, gömbölyű fűrjában 33—35, uradalmi, kék mák 131—134 pengő métermázskánt.
Tarkarmány. Réti széna 1a 7,40—8, 11a 6,7—7,30, 111a 4,50—5,80, muharszéna 6,50—9,50, lucernaszéna 8—11, löhereszéna 10, zabosbükkönyszéna 8,40, rozszalma 3,50—4,20 p mankint.
Abaktakarmány. Árpakorpa 13,25, borsóhé 18,25, buzakorpa 13,50—13,80, napraforgógazca 14,50—14,75, buza-takarmányíz 15,50—16,50, kókuszp-

Emelkedett a motálkó és a petróleum ára

A háborús feszültség óta a nyers ásványolaj világpiaci ára állandóan emelkedett és novemberben már mintegy 90 százalékkal volt magasabb, mint az előző év hasonló időszakában. A belföldi termelés nagyrészen fedezi a hazai nyersanyagigényeket, de még mindig jelentékeny hiányt kell a Romániából behozott nyersolajjal pótolni. Ilyen körülmények között az árelenözés országos kormánybiztosa az 1939 augusztus 26-án érvényben volt árákhoz most felárak felszámolását engedélyezte.

A nagyközönséget elsősorban a motálkó és a világító petróleum árának szabályozása érdekli. Benzinutaknál kimért motálkó fogyasztási ára ezután literenként 48 fillér lesz. A világító petróleum ezután hordóvétele esetén budapesti paritásában 38,10 pengőbe kerül. Az új árak még mindig alatta maradnak a fogyasztók által egyéb európai országban fizetett áraknak.

TALÁLJA KI!

D. C. O. É. M. N. Y. E. A. I. T. N. E.

Ha a pontok helyére a megfelelő betűket írjuk, egy ószerepi ének kezdő sorát kapjuk. Ezt kell beküldeni. A megfejtéseket a Vasárnap szerkesztőségének címére (Budapest, V. Bátorhy-utca 24.) kell beküldeni. 12 napon belül. Jutalom: néhány értékes könyv. Kiosztjuk olyan olvasóink között, akik helyes megfejtést küldenek, előzetes felismerésük igazát és előfizetési díj-hátralékuk nincs.

A Találja ki! eredményét a jövőbeni 2-ik számban közöljük! A 49-ik számban között Találja ki! megfejtés!

Éljen Horthy Miklós!
 Beérkezett huszonegy megfejtés. Könyvjutalmat küldünk Zoltán Márton (Magyarkémi) és élv. Kupits Álmós (Gózanfa) előfizetőink címére.

Vásárok jegyzéke

Rövidítések:
 o. = országos vásár, h. = havivásár, oák. = országos állat- és kirakóvásár, o.á. = országos állatvásár, ok. = országos kirakóvásár, hák. = havi állat- és kirakóvásár, há. = havi állatvásár, hk. = havi kirakóvásár, áll. = állatok, se. = sertés, szm. = szarvasmarha, felh. = felhajtás.
 December 24. vasárnap: Nincsen vásár. — December 25. hétfő: Somlyóvár-sárhely oák., Szentgottthárd oák. — December 26. kedd: Nincs vásár. December 27. szerda: Énying oák. December 28. csütörtök: Kapuvár há. — December 29. péntek: Mezőcsát oá. — December 30. szombat: Mezőcsát oák., Szekszárd hák.

Nyomatott az Europa Irodalmi és Nyomdató Rt. Bézeyentársaság kőrtorgócéje. (Utasító: Schmidték Tiber)

RÁDIÓ

Mezőgazdasági rádió-eladások

BUDAPEST I.
 December 24. vasárnap, 4. u. 15 óra:
 Vitéz gróf TELEKI MIHÁLY m. kir. földművelésügyi miniszter: „Karácsony estjén”.
 December 28. csütörtök, 4. u. 17.15 óra:
 KOLBAI KÁROLY gazdasági akadémiai tanár: „A kiszáradt növénytermesztésnek előfeltételei.”

BUDAPEST II.
 December 26. kedd, 4. u. 17.15 óra:
 Mezőgazdasági felőra.
 December 30. szombat, 4. u. 18.15 óra:
 Mezőgazdasági felőra.

Budapest I.

VASÁRNAP, XII. 24.
 8: Szózat. Utána: Hanglemezek. 8.45: Hírek. 9: Görögkatolikus istentisztelet. 10: Róm. kath. istentisztelet. 11.15: Evangélikus istentisztelet. 12.20: Időjelzés, időjárás és vízállás. 12.30: Beszélgetések. 13.45: Hírek. 14: Hanglemezek. 15: „Karácsony estjén”. Vitéz gróf Teleki Mihály m. kir. földművelésügyi miniszter előadása. 15.45: II. regőcsopot utasítóra. 16: Közzétett a Nemesi Múzeum előtt felállított karácsonyi ünnepségről. 17: Hírek. 17.15: „Felvidéki karácsony”. 18.05: „A magyari advent”. Hankiss János dr. egyetemi tanár előadása. 18.35: Gordonka—örzöna. 19.15: Hírek. 19.25: „Karácsony este”. 19.40: Udóczy Zdravetz István ny. tábori püspök előadása. 20.30: Magyar önismeret. 20.35: Hanglemezek. 21.05: Fuvőzene. 21.30: Palestrina kórus. 22.10: Hanglemezek. 24: Éjfélű mise.

HÉTFŐ, XII. 25.

8: Szózat. Utána: Hanglemezek. 8.45: Hírek. 9: Református istentisztelet. 10: Róm. kath. istentisztelet. 11.30: Evangélikus istentisztelet. 12.30: Időjelzés, időjárás és vízállás. 12.30: Operaházi Zenekar. 13.45: Hírek. 14: Hanglemezek. 15: Mesék. 15.35: „Legenda a csillagokról”. 15.55: Zongora. 16.30: Operaházi előadás közvetítése. „A babatündér”. Ballet. 17.10: Hírek. 17.25: Előadás. 17.55: Felővadás. 18: Magyar önismeret. 19.05: „Karácsony a Felső-Tiszán”. 19.15: Hírek. 19.25: Csevegés. 19.40: A Noszty fiú este a Tóth Marival. Harsányi Zsolt vilagítéka. 21.40: Hírek, időjárás. 22.10: Zenekar. 23.25: Táncczene.

KEDD, XII. 26.

8: Szózat. Utána: Hanglemezek. 8.45: Hírek. 9: Unitárius istentisztelet. 10: Róm. kath. istentisztelet. 11.15: Görögkatolikus istentisztelet. 12.20: Időjelzés, időjárás és vízállás. 12.30: Operaházi Zenekar. 13.45: Hírek. 14: Cigányzene. 15: Elbeszélés. 15.25: Katonazene. 16: Magyar önismeret. 16.30: Felővadás. 17: Hírek. 17.15: Jazz-hármas. 17.40: „Menek a vonatok”. Hanglétek. 18.25: Ének. 18.45: Közvetítés a magyar-olasz világo-

tott világiólmérközéséről. 19.15: Hírek. 19.25: „Régi emlékek régi operettek”. 20.25: „A finn szabadságharc vezetője”. 20.50: Vonósgyes. 21.40: Hírek, időjárás. 22.10: Táncczene. 22.40: Cigányzene.

Rendszeres hétköznapi műsorszámok

6.45: Torna. hírek, hanglemezek. 10: Hírek. 10.20: 10.45: Felővadás. 11.10: Világjelzőszolgálat. 12: Déli harangzó, időjárás. 12.40: Hírek. 13.20: Időjelzés, időjárás. 13.30: Hírek. 14.45: Műsor ismertetés. 15: Árfoylamok, piaci árak. 16.45: Időjelzés, időjárás. hírek. 17: Hírek szlovák és magyar-orosz nyelven. 19.15: Hírek. 21.40: Hírek, időjárás. 0.05: Hírek.

SZERDA, XII. 27.
 12.10: Hanglemezek. 13.30: Rendőzenezekar. 16.10: Asszonyok tanácsadása. 17.15: Szalonzene. 18: Előadás. 18.30: Cigányzene. 19.30: Operaházi előadás. „Iljigoletto”. Zenéjét szerezte Verdi. 20.45: Küllőjű negyedóra. 21.40: Hírek, időjárás. 23.20: Hanglemezek.

CSÜTÖRTÖK, XII. 28.

12.10: Szalonzene. 13.30: Cigányzene. 16.15: Magyarorsz músor. 17.15: Mezőgazdasági előadás. 17.45: Ének. 18.15: Előadás. 18.40: Előadás. 19: Zongora. 19.25: Elbeszélés. 19.45: A költői indulat remekel. 20.20: Filharmonikus hangverseny. 20.35: Magyar önismeret. 22.10: Táncczene. 23.25: Cigányzene.

PÉNTEK, XII. 29.

12.10: Hanglemezek. 13.30: Katonazene. 16.15: Diákfelőra. 17.15: Légtőlalmi előadás. 17.40: Magyar önismeret. 17.45: Tárogató. 18.45: Előadás. 19.25: Hegedű. 19.50: Tájrajz. 20.15: Zenés egyveleg. 22.10: Szalonzene. 23.20: Hanglemezek.

SZOMBAT, XII. 30.

12.10: Ének. 12.55: Hegedű. 13.30: Operatársulatok. 16.15: Előadás. 17.15: Kamarazene. 17.45: Rádióposta. 18.15: Szalonzene. 19.25: Előadás. 19.45: Ének. 20.35: Elbeszélés. 21.05: Magyar önismeret. 21.10: Zongora. 22.10: Hanglemezek. 23.20: Cigányzene.

Budapest II.

Vasárnap, XII. 24. 11.15: Cigányzene. 15.05: II. sz. regőcsopot. — Hétfő, XII. 25. 11.15: Hanglemezek. 15: Operaházi előadás: Jancsi és Juliska. 18: Elbeszélés. 18.25: Hanglemezek. 18.30: Gárdonyi versek. 19.05: Hanglemezek. 20.20: Karácsonyi dalok. — Kedd, XII. 26. 11.10: Kamarazene-matné. 17.15: Előadás. 17.45: Cigányzene. 18.45: Karácsony Káptalánján. 20: Hírek. 20.25: Szalonzene. 21.35: Időjárás. — Szerda, XII. 27. 17.10: Szalonzene. 18.15: Előadás. 19.15: Hanglemezek. 20: Hírek. 20.20: Előadás. 21: Szalonzene. 22: Időjárás. 22.05: Cigányzene. — Csütörtök, XII. 28. 17.15: Hanglemezek. 18.15: Fuvőla. 19.15: Mandolin-zenekar. 20: Hírek. 20.20: Előadás. adás. 20.50: Cigányzene. 21,35: Időjárás. — Péntek, XII. 29. 19.30: Előadás. 20: Hírek. 20.20: Előadás. 20,50: Hegedű-brúsa-gordonka együttes. 21,40: Időjárás. — Szombat, XII. 30. 18.15: Előadás. 18,45: Felővadás. 19,15: Hanglemezek. 20: Hírek. 20,20: Postászenekar. 21,35: Időjárás.

Nem gazdaságos a sertés- és baromfitermesztés
 A törvényben védett
Rákoshelyi baktériumölő
 sülly. kapható és megrendelhető csak
IFJ. AULICZY OTTO
 Budapest, VII, Dohány-utca 84, II/2/a
 Árak: Demijonnal ab Budapest
 4 6 8 10 15 20
 480 710 910 1080 167-2120
Tanulmányok prospektus e lap olvasóinak ingyen!

zárca 14,25, repesőgazca 12, lenmagpóca 16,75, szártított répaszetel 12,60, rozskorpa 14, melész 10, halliszt 45 p métermázskánt.
Vágormarha. Bika, magyar 111a 34, tarka 1a 63—88, 11a 50—62, 111a 34—40, okor, magyar 11a 56—65, 111a 34—42, tarka. 11a 55—78, 111a 36—54, tehát, magyar 111a 40, tarka 1a 63—73, 11a 46—62, 111a 34—45, tövündék 36—65, kicsontozni való 14—33 fillér kg-kint, 66-suliban.

Tenyészmarhák és jamosókrók. 1a belföldi jámosókrók (tarka) és beállítási való tinó 56—60, fehér és beállítási való tinó 60—65. 1/2 éves tinó 50—56, fiatal friss fejűs tehátn 75—95 fillér kg-kint elősuliban.

Sertés. 1a uradalmi 110—118, 11a uradalmi 100—108, 11a szedett 90—95, 11a szedett 80—88, 111a szedett 70—78, 1a üngesertés 92—95, 11a üngesertés 82—90, angol tökesertés 90—94, sonkasülő 92—98, 11a sonkasülő 82—90 fillér kg-kint elősuliban.

Zsír és szalonna. Szalonna, olvasztani való 164—172 között 160—200, füstölt 180—240, háj 176—186, tepertő 180—240, sertészsír helyből 176—180 fillér kg-kint.

Juh. Javított belföldi anyabírka 30—34, belföldi ürű 36—40, német exportra páromkint 90 kgos prima minőségű ürű 12—46 fillér kg-kint, etetés-látás után gazdaságban mázsalva, 3 kg. súlylevonással.

Ló. Könnyűbő kocsiló (hintós és jaker, stb.) 500—650, igás kocsiló (nehéz nyugati fajta) 400—700, igás kocsiló (könnyű nyugati fajta) 260—300, alárendelt minőségű lo 20—250, vágó lo 20—185 p darabonként.

Baromfi és tojás. Előbaromfi: Tyúk 220—350, csirke, rántani való 100—180, sülti való 180—300 fillér darabonként. Teljes baromfi: Tyúk 150—200, csirke, rántani való 180—300, sülti való 180—300, káppan hizott 200—250, ruca hizott 150—190, lúo hizott 140—160, pulyka hizott 140—220, libamáj, nagy 500—800, kicsi 300—600 fillér kg-kint. Teg tojás 10 darabig 15—17, főzőtojás 12—14, apró 12—14 fillér darabonként.

Tei és tejtermékek. Tejes tej 36, legelőzött tej 10—12, aludtej 80—100, tej-szin 180—220, tejföl 110—120 fillér literenként. Centrifugált tej 320—360, főzővaj 280—320, tehéntúró sovány 60—80, juhtúró 160—220, kevert túró 140—180, Julisajt 200, trappista 200—260 fillér kg-kint.

Zöldég. Sárgarépa 14—20, petrezselyem 22—36, kevert zöldog 20—28, zeller 24—36, kalarebő 16—24, kartofli 40—56, vöröshagyma, makóli 14—16, közönséges 12—14, fokhagyma 18—32 óklla 14—24, felfészközta 20—30, savanyított káposzta 30, kelkáposzta 18—36, vöröshagyma 36—60, felfeszeltá 6—18 (darabla), torna 60—120, burgonya, Gullaba 12—13, őszi róza 12, nyári róza 14, Elba 9—11, kifi 22—28, tömött esztergorköpa 160—280, tök, főzó 50—100, sülttök 12—16 söksü 72—120, paraj tisztított 36—36 fillér kg-kint.

Gyümölcs. Alma 36—120, körte 50—120, aszinszalva 96—148, szilvaz 80—150, gyümölcsész 120—290, naspolya 10—64, kőbőfűs szilva 100—180, dío, keménybő 90—140, díobél 300—440, meggyörbő 340—400, házjutott mandula 100—600, gesztenye 76—90 fillér kg-kint.

Barpica. A barpica az egész országban továbbra is szilárd. Az Alföldön alacsonyfokú borokat kistermőolónál 2 filléren alul nem lehet vásárolni, a jobb minőségűekért és uradalmi telekért pedig sokkal magasabb árakat is fizetnek. A szilárdulást mindenesetre nagy mértékben alátámasztja, hogy a MASZDBSZ az Alföldön alacsonyfokú borokat fél-központ 2 pengőt, a 11 foknál magasabb borokat 2,30 pengőt fizet, ab pincé, szepő nekül.

KIADÓTULAJDONOS:
 „FALU” MAGYAR GAZDA
 ÉS FÖLDMIVÉS SZÖVETSÉG
 FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ:
 Budapest, Ó-utca 12.